EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV (EU) 2019/882

av 17. april 2019

om tilgjengelighetskrav for produkter og tjenester

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité([1]),

etter den ordinære regelverksprosedyren([2]) og

ut fra følgende betraktninger:

1) Formålet med dette direktiv er å bidra til at det indre marked fungerer på en tilfredsstillende måte ved en tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter når det gjelder tilgjengelighetskravene for visse produkter og tjenester, særlig ved å fjerne og forebygge hindringer for fritt varebytte for visse tilgjengelige produkter og fri bevegelighet for visse tilgjengelige tjenester som følge av ulike tilgjengelighetskrav i medlemsstatene. Dette vil øke tilgangen på tilgjengelige produkter og tjenester på det indre marked og forbedre tilgjengeligheten av relevante opplysninger.

2) Etterspørselen etter tilgjengelige produkter og tjenester er høy, og antallet personer med nedsatt funksjonsevne forventes å stige betydelig. Et miljø der produkter og tjenester er mer tilgjengelig kan gi et mer inkluderende samfunn og gjøre det enklere for personer med nedsatt funksjonsevne å leve et selvstendig liv. I den forbindelse bør man huske på at forekomsten av funksjonshemning i Unionen er høyere blant kvinner enn blant menn.

3) Definisjonen av en person med nedsatt funksjonsevne i dette direktiv er i samsvar med De forente nasjoners konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne vedtatt 13. desember 2006 (heretter kalt «konvensjonen»), som Unionen har vært en part i siden 21. januar 2011, og som alle medlemsstatene har ratifisert. I henhold til konvensjonen omfatter personer med nedsatt funksjonsevne «blant annet mennesker med langvarig fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsnedsettelse som i møte med ulike barrierer kan hindre dem i å delta fullt ut og på en effektiv måte i samfunnet, på lik linje med andre». Dette direktiv fremmer full og effektiv deltakelse på like vilkår ved å bedre tilgangen til velkjente produkter og tjenester som gjennom sin opprinnelige utforming eller senere tilpasning ivaretar de særlige behovene til personer med nedsatt funksjonsevne.

4) Andre personer som har funksjonsbegrensninger, for eksempel eldre, gravide eller personer som reiser med bagasje, vil også nyte godt av dette direktiv. Begrepet «personer med funksjonsbegrensninger», som nevnt i dette direktiv, omfatter personer som har nedsatt fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsevne, aldersrelatert funksjonshemning, eller andre permanente eller midlertidige legemlige begrensninger som i møte med ulike barrierer kan begrense deres tilgang til produkter og tjenester og skape en situasjon som krever at disse produktene og tjenestene tilpasses deres særlige behov.

5) Forskjellene mellom medlemsstatenes lover og forskrifter om tilgjengeligheten av produkter og tjenester for personer med nedsatt funksjonsevne, skaper hindringer for det frie varebyttet og den frie bevegeligheten for tjenester og vrir den faktiske konkurransen på det indre marked. For noen produkter og tjenester vil disse ulikhetene sannsynligvis øke i Unionen etter at konvensjonen er trådt i kraft. Markedsdeltakerne, særlig små og mellomstore bedrifter (SMB-er), er særlig utsatt for disse hindringene.

([1]) EUT C 303 av 19.8.2016, s. 103.
([2]) Europaparlamentets holdning av 13. mars 2019 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 9. april 2019.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

6) På grunn av forskjellene i nasjonale tilgjengelighetskrav, avskrekkes særlig selvstendig næringsdrivende, SMB-er og svært små bedrifter fra å drive forretningsvirksomhet utenfor sine egne hjemmemarkeder. De nasjonale eller også regionale eller lokale tilgjengelighetskravene som medlemsstatene har innført, er for øyeblikket forskjellige både når det gjelder dekning og detaljnivå. Disse forskjellene virker negativt inn på konkurranseevnen og veksten på grunn av tilleggskostnadene knyttet til utvikling og markedsføring av tilgjengelige produkter og tjenester for hvert enkelt nasjonale marked.

7) Forbrukere av tilgjengelige produkter og tjenester og av hjelpemiddelteknologi opplever høye priser på grunn av begrenset konkurranse mellom leverandørene. Fragmenteringen av nasjonale regler reduserer de potensielle fordelene ved å utveksle erfaringer med nasjonale og internasjonale fagfeller med hensyn til å tilpasse seg den samfunnsmessige og teknologiske utviklingen.

8) Tilnærming av nasjonale tiltak på unionsplan er derfor nødvendig for et velfungerende indre marked for å få en slutt på fragmenteringen på markedet for tilgjengelige produkter og tjenester, for å skape stordriftsfordeler, for å forenkle handelen og mobiliteten over landegrensene samt for å bistå markedsdeltakerne med å konsentrere sine ressurser om nyskaping i stedet for å bruke disse ressursene til å dekke kostnader som oppstår som følge av ulik lovgivning i Unionen.

9) Fordelene ved å harmonisere tilgjengelighetskravene for det indre marked er dokumentert ved anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/33/EU([3]) når det gjelder heiser, og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 661/2009([4]) på transportområdet.

10) I erklæring nr. 22 om personer med nedsatt funksjonsevne, vedlagt Amsterdam-traktaten, vedtok konferansen av representanter for medlemsstatenes regjeringer at Unionens institusjoner i forbindelse med utarbeidingen av tiltak i henhold til artikkel 114 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV), skal ta hensyn til behovene hos personer med nedsatt funksjonsevne.

11) Det overordnede målet for kommisjonsmeldingen av 6. mai 2015 med tittelen «A Digital Single Market Strategy for Europe» er å levere bærekraftige økonomiske og sosiale ytelser fra et tilkoplet digitalt indre marked og derved forenkle handelen og fremme sysselsettingen i Unionen. Unionens forbrukere nyter fremdeles ikke fullt ut godt av de prisene og det utvalget som det indre marked kan tilby, fordi omfanget av grensekryssende nettbaserte transaksjoner fortsatt er svært begrenset. Fragmenteringen begrenser også etterspørselen etter grensekryssende e-handelstransaksjoner. Det er også behov for samordnede tiltak for å sikre at elektronisk innhold, elektroniske kommunikasjonstjenester og tilgangen til audiovisuelle medietjenester er fullt ut tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne. Det er derfor nødvendig å harmonisere tilgjengelighetskravene i hele det digitale indre marked og sikre at alle unionsborgere, uavhengig av evne, kan nyte godt av fordelene det gir.

12) Etter at Unionen ble part i konvensjonen, er dens bestemmelser blitt en integrert del av Unionens rettsorden og er bindende for Unionens institusjoner og medlemsstater.

13) Konvensjonen krever at partene treffer egnede tiltak for å sikre at personer med nedsatt funksjonsevne har tilgang på like vilkår som andre til det fysiske miljøet, til transport, til informasjon og kommunikasjon, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi og informasjons- og teknologisystemer, og til andre ressurser og tjenester som er åpne for eller leveres til offentligheten, både i byområder og i landdistrikter. FNs komité for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne har sett at det er behov for å skape en rettslig ramme med konkrete, håndhevbare og tidsbegrensede indikatorer for overvåking av den gradvise innføringen av tiltak med hensyn til tilgjengelighet.

14) Konvensjonen oppfordrer alle parter til drive eller fremme forskning og utvikling, og til å fremme tilgjengelighet og bruk av ny teknologi, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi, hjelpemidler for bevegelseshemmede, utstyr og hjelpemiddelteknologi som er egnet for personer med nedsatt funksjonsevne. Konvensjonen oppfordrer også til at teknologi til overkommelig pris prioriteres.

([3]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/33/EU av 26. februar 2014 om harmonisering av medlemsstatenes lovgivning om heiser og sikkerhetskomponenter for heiser (EUT L 96 av 29.3.2014, s. 251).

([4]) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 661/2009 av 13. juli 2009 om krav til typegodkjenning for den generelle sikkerheten for motorvogner, deres tilhengere og systemer, deler og separate tekniske enheter beregnet på slike motorvogner (EUT L 200 av 31.7.2009, s. 1).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

15) Ikrafttredelsen av konvensjonen i medlemsstatenes rettsordener medfører et behov for å vedta ytterligere nasjonale bestemmelser om tilgjengelighet av produkter og tjenester. Uten tiltak fra Unionen vil disse bestemmelsene ytterligere øke forskjellene mellom medlemsstatenes lover og forskrifter.

16) Det er derfor nødvendig å forenkle gjennomføringen i Unionen av konvensjonen ved å fastsette felles unionsregler. Dette direktiv støtter også medlemsstatene i deres arbeid med å oppfylle nasjonale forpliktelser samt deres forpliktelser i henhold til konvensjonen om tilgjengelighet på en harmonisert måte.

17) Kommisjonsmeldingen av 15. november 2010 med tittelen «European Disability Strategy 2010-2020: A Renewed Commitment to a Barrier-Free Europe», angir i samsvar med konvensjonen tilgjengelighet som ett av de åtte tiltaksområdene, viser at det er en grunnleggende forutsetning for deltakelse i samfunnet, og har som mål å sikre tilgjengelighet av produkter og tjenester.

18) Hvilke produkter og tjenester som hører inn under dette direktivs virkeområde, avgjøres på bakgrunn av en forsøksanalyse som ble utført i forbindelse med utarbeidingen av konsekvensanalysen som identifiserte relevante produkter og tjenester for personer med nedsatt funksjonsevne, og for disse har medlemsstatene vedtatt eller vil sannsynligvis vedta avvikende nasjonale tilgjengelighetskrav som forstyrrer det indre markeds virkemåte.

19) For å sikre tilgjengeligheten av de tjenestene som hører inn under dette direktivs virkeområde, bør produkter som brukes ved levering av disse tjenestene som forbrukeren samhandler med, også måtte oppfylle de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

20) Selv om en tjeneste eller en del av en tjeneste settes ut til en tredjepart, bør tilgjengeligheten av denne tjenesten ikke settes i fare, og tjenesteyterne bør oppfylle forpliktelsene i dette direktiv. Tjenesteyterne bør også sikre korrekt og kontinuerlig opplæring av sitt personell for å sikre at de har kunnskap om hvordan de skal bruke tilgjengelige produkter og tjenester. Slik opplæring bør omfatte for eksempel informasjonsformidling, rådgivning og reklame.

21) Tilgjengelighetskravene bør innføres på den måten som er minst belastende for markedsdeltakerne og medlemsstatene.

22) Det er nødvendig å spesifisere tilgjengelighetskravene for å bringe i omsetning produkter og tjenester som hører inn under dette direktivs virkeområde, for å sikre fritt varebytte og fri bevegelighet av tjenester på det indre marked.

23) Dette direktiv bør gjøre funksjonelle tilgjengelighetskrav obligatoriske, og de bør utformes som generelle mål. Disse kravene bør være presise nok til å skape rettslig bindende forpliktelser og tilstrekkelig detaljerte til å gjøre det mulig å vurdere samsvar for å sikre et velfungerende indre marked for produkter og tjenester som omfattes av dette direktiv, samt til å gi en viss grad av fleksibilitet for å muliggjøre nyskaping.

24) Dette direktiv inneholder en rekke funksjonelle ytelseskriterier knyttet til betjeningsmåtene for produkter og tjenester. Disse kriteriene er ikke ment som noe generelt alternativ til tilgjengelighetskravene i dette direktiv, men bør brukes bare i svært spesielle omstendigheter. Disse kriteriene bør gjelde for bestemte funksjoner eller egenskaper ved produktene eller tjenestene for å gjøre dem tilgjengelige, dersom tilgjengelighetskravene i dette direktiv ikke ivaretar en eller flere av disse bestemte funksjonene eller egenskapene. Dersom et tilgjengelighetskrav inneholder særlige tekniske krav, og en alternativ teknisk løsning for disse tekniske kravene finnes i produktet eller tjenesten, bør denne alternative tekniske løsningen dessuten likevel oppfylle de tilknyttede tilgjengelighetskravene, og bør føre til lik eller større tilgjengelighet ved anvendelse av de relevante funksjonelle ytelseskriteriene.

25) Dette direktiv bør omfatte systemer for generell forbrukermaskinvare. For at disse systemene skal kunne utføre oppgaver på en tilgjengelig måte, må deres operativsystemer også være tilgjengelige. Slike maskinvaresystemer kjennetegnes ved at de har mange ulike funksjoner, og at de med riktig programvare kan utføre de vanligste databehandlingsoppgavene som forbrukerne har behov for, og er beregnet på å brukes av forbrukere. Personlige datamaskiner, herunder stasjonære maskiner, bærbare maskiner, smarttelefoner og nettbrett er eksempler på slike

UOFFISIELL OVERSETTELSE

maskinvaresystemer. Spesialiserte datamaskiner som inngår i forbrukerelektronikkprodukter inngår ikke i systemer for generell forbrukermaskinvare. Dette direktiv bør på individuelt grunnlag ikke omfatte enkeltkomponenter med særlige funksjoner, for eksempel et hovedkort eller en minnebrikke, som brukes eller kan brukes i et slikt system.

26) Dette direktiv bør også omfatte betalingsterminaler, herunder både maskinvare og programvare til slike, og visse interaktive selvbetjeningsterminaler, herunder både maskinvare og programvare til slike, som skal brukes ved levering av tjenester som er omfattet av dette direktiv, for eksempel kontantautomater, billettautomater som utsteder fysiske billetter som gir tilgang til tjenester, for eksempel reisebillettautomater, kølappautomater i banker, innsjekkingsmaskiner og interaktive selvbetjeningsterminaler som gir informasjon, herunder interaktive informasjonsskjermer.

27) Imidlertid bør visse interaktive selvbetjeningsterminaler som gir informasjon som er installert som integrerte deler av kjøretøyer, luftfartøyer, fartøyer eller rullende materiell utelukkes fra virkeområdet for dette direktiv, ettersom disse utgjør en del av slike kjøretøyer, luftfartøyer, fartøyer eller rullende materiell som ikke er omfattet av dette direktiv.

28) Dette direktiv bør også omfatte elektroniske kommunikasjonstjenester, herunder nødkommunikasjon som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/1972([5]). De tiltakene som medlemsstatene har truffet for å gi personer med nedsatt funksjonsevne tilgang, er for øyeblikket forskjellige og er ikke harmonisert i hele det indre marked. Ved å sikre at de samme tilgjengelighetskravene gjelder i hele Unionen, vil man oppnå stordriftsfordeler for markedsdeltakere som driver virksomhet i mer enn én medlemsstat, og tilrettelegge for effektiv tilgang for personer med nedsatt funksjonsevne, både i deres egen medlemsstat og når vedkommende reiser mellom medlemsstatene. For at elektroniske kommunikasjonstjenester, herunder nødkommunikasjon, skal være tilgjengelige, bør tilbyderne i tillegg til tale kunne levere sanntidstekst og totale konversasjonstjenester dersom de tilbyr video, og sikre synkronisering av alle disse kommunikasjonsmidlene. I tillegg til kravene i dette direktiv bør medlemsstatene i samsvar med direktiv (EU) 2018/1972 kunne fastsette en tilbyder av taleformidlingstjenester som kan brukes av personer med nedsatt funksjonsevne.

29) Dette direktiv harmoniserer tilgjengelighetskravene for elektroniske kommunikasjonstjenester og tilhørende produkter og utfyller direktiv (EU) 2018/1972, som fastsetter krav om likeverdig tilgang og valgmuligheter for sluttbrukere med nedsatt funksjonsevne. Direktiv (EU) 2018/1972 fastsetter i forbindelse med plikten til å tilby leveringspliktige tjenester også krav om overkommelige priser for internettilgang og talekommunikasjon, og om overkommelige priser på og tilgjengeligheten av tilknyttet terminalutstyr, særlig utstyr og tjenester til forbrukere med nedsatt funksjonsevne.

30) Dette direktiv bør også omfatte forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling som hovedsakelig er beregnet på å brukes til å få tilgang til elektroniske kommunikasjonstjenester. For formålene i dette direktiv bør dette utstyret anses å omfatte utstyr som brukes som en del av konfigurasjonen for å få tilgang til elektroniske kommunikasjonstjenester, for eksempel en ruter eller et modem.

31) I dette direktiv bør det med tilgang til audiovisuelle medietjenester menes at tilgangen til audiovisuelt innhold er tilgjengelig, samt til ordninger som gjør brukere med nedsatt funksjonsevne i stand til å bruke sine hjelpemiddelteknologier. Tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester, kan omfatte nettsteder, nettbaserte applikasjoner, dekoderbaserte applikasjoner, nedlastbare applikasjoner, mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner og tilhørende mediespillere og tilknyttede fjernsynstjenester. Tilgjengeligheten av audiovisuelle medietjenester er regulert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/13/EU([6]), unntatt tilgjengeligheten av elektroniske programoversikter (EPG), som inngår i definisjonen av tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester, som dette direktiv får anvendelse på.

32) I forbindelse med persontransport med luftfartøy, buss, jernbane og på vannvei, bør dette direktiv blant annet omfatte levering av transportopplysninger, herunder reiseinformasjon i sanntid på nettsteder, mobilenhetsbaserte tjenester, interaktive informasjonsskjermer og interaktive selvbetjeningsterminaler som passasjerer

([5]) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/1972 av 11. desember 2018 om fastsettelse av et europeisk regelverk for elektronisk kommunikasjon (EUT L 321 av 17.12.2018, s. 36).

([6]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/13/EU av 10. mars 2010 om samordning av visse bestemmelser om tilbud av audiovisuelle medietjenester, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene (EUT L 95 av 15.4.2010, s. 1).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

med nedsatt funksjonsevne trenger for å kunne reise. Dette kan omfatte opplysninger om tjenesteyterens produkter og tjenester for persontransport, opplysninger før reisen, opplysninger på reisen og opplysninger som gis når en tjeneste er innstilt eller avgangen er forsinket. Andre typer opplysninger kan også omfatte opplysninger om priser og tilbud.

33) Dette direktiv bør også omfatte nettsteder, mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner som er utviklet eller gjort tilgjengelig av persontransportører innenfor dette direktivs virkeområde eller på deres vegne, elektroniske billettjenester, elektroniske billetter og interaktive selvbetjeningsterminaler.

34) Bestemmelse av dette direktivs virkeområde med hensyn til persontransport med luftfartøy, buss, jernbane og på vannvei, bør bygge på eksisterende sektorlovgivning for passasjerrettigheter. Dersom dette direktiv ikke får anvendelse på visse typer transporttjenester, bør medlemsstatene oppmuntre tjenesteyterne til å anvende de relevante tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

35) I europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2102([7]) er det allerede fastsatt forpliktelser for offentlige organer som tilbyr transporttjenester, herunder transport i byer og forsteder og regional transport, om å gjøre sine nettsteder tilgjengelige. Dette direktiv inneholder unntak for svært små bedrifter som tilbyr tjenester, herunder transport i byer og forsteder og regional transport. I tillegg bør dette direktiv inneholde forpliktelser som sikrer at nettsteder for e-handel er tilgjengelige. Ettersom dette direktiv inneholder forpliktelser for de fleste private tilbydere av transporttjenester om at de skal gjøre sine nettsteder tilgjengelige når de selger billetter på nettet, er det ikke nødvendig at dette direktiv innfører ytterligere krav til nettstedene til tilbydere av transporttjenester i byer og forsteder og tilbydere av regionale transporttjenester.

36) Visse elementer i tilgjengelighetskravene, særlig i forbindelse med levering av opplysninger som fastsatt i dette direktiv, er allerede omfattet av gjeldende unionsrett på området persontransport. Dette omfatter elementer i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 261/2004([8]), europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2006([9]), europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1371/2007([10]), europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1177/2010([11]) og europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 181/2011([12]). Dette omfatter også relevante regelverksakter som er vedtatt på grunnlag av europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/57/EF([13]). For å sikre rettslig konsekvens bør tilgjengelighetskravene fastsatt i nevnte forordninger og rettsakter fortsatt få anvendelse som tidligere. Imidlertid vil ytterligere krav i dette direktiv utfylle eksisterende krav og forbedre det indre markeds virkemåte på transportområdet og komme til nytte for personer med nedsatt funksjonsevne.

37) Visse elementer i transporttjenestene bør ikke være omfattet av dette direktiv når de tilbys utenfor medlemsstatenes territorium, selv om tjenesten er rettet mot unionsmarkedet. Med hensyn til disse elementene bør en persontransportør bare være forpliktet til å sikre at kravene i dette direktiv blir oppfylt for den delen av tjenesten som tilbys på Unionens territorium. Når det gjelder lufttransport, bør luftfartsselskapene i Unionen sikre at de gjeldende kravene i dette direktiv også er oppfylt på flyginger fra en lufthavn i en tredjestat til en lufthavn som ligger på

([7]) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2102 av 26. oktober 2016 om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner (EUT L 327 av 2.12.2016, s. 1).

([8]) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 261/2004 av 11. februar 2004 om fastsettelse av felles regler for erstatning og assistanse til passasjerer ved nektet ombordstigning og ved innstilte eller vesentlig forsinkede flyginger samt om oppheving av forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 av 17.2.2004, s. 1).

([9]) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2006 av 5. juli 2006 om rettigheter for funksjonshemmede passasjerer og passasjerer med redusert mobilitet på flyreiser (EUT L 204 av 26.7.2006, s. 1).

([10]) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1371/2007 av 23. oktober 2007 om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser (EUT L 315 av 3.12.2007, s.14).

([11]) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1177/2010 av 24. november 2010 om rettar ved passasjerfart med båt på sjøen og på innanlandske vassvegar og om endring av forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 334 av 17.12.2010, s. 1).

([12]) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 181/2011 av 16. februar 2011 om busspassasjerers rettigheter og om endring av forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 1).

([13]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/57/EF av 17. juni 2008 om samtrafikkevnen i Fellesskapets jernbanesystem (EUT L 191 av 18.7.2008, s. 1).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

territoriet til en medlemsstat. Videre bør alle luftfartsselskaper, herunder dem som ikke har lisens i Unionen, sikre at de gjeldende kravene i dette direktiv er oppfylt i tilfeller der flygingene går fra et territorium i Unionen til en tredjestats territorium.

38) Myndighetene i byområdene bør oppmuntres til å integrere barrierefri tilgang til transporttjenester i byområdene i sine planer for bærekraftig mobilitet i byene, og til regelmessig å offentliggjøre lister over beste praksis for barrierefri tilgang til offentlig transport og mobilitet i byene.

39) Unionsretten for banktjenester og finansielle tjenester har som mål å verne og gi opplysninger til forbrukerne av slike tjenester i Unionen, men omfatter ikke tilgjengelighetskrav. Med sikte på å gjøre personer med nedsatt funksjonsevne i stand til å bruke disse tjenestene i hele Unionen, herunder når de tilbys via nettsteder og mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner, til å treffe velbegrunnede beslutninger, og til å føle seg sikre på at de har tilstrekkelig vern på lik linje med andre forbrukere, samt for å sikre like konkurransevilkår for tjenesteyterne, bør dette direktiv fastsette felles tilgjengelighetskrav for visse banktjenester og finansielle tjenester som tilbys til forbrukerne.

40) De relevante tilgjengelighetskravene bør også gjelde for identifikasjonsmetoder og tjenester for elektronisk signatur og elektronisk betaling, i den grad de er nødvendige for å utføre forbrukernes banktransaksjoner.

41) E-bokfiler er basert på elektronisk datakoding som gjør det mulig å spre og søke i et intellektuelt verk som hovedsakelig foreligger som tekst eller i grafisk form. Presisjonsgraden i denne kodingen bestemmer e-bokfilenes tilgjengelighet, særlig når det gjelder klassifiseringen av de forskjellige elementene som verket består av og den standardiserte beskrivelsen av dets struktur. Samvirkingsevnen med hensyn til tilgjengelighet bør sikre at disse filene er mest mulig kompatibel med brukeragenter og nåværende og framtidige hjelpemiddelteknologier. Særtrekk ved særlige utgivelser som tegneserier, barnebøker og kunstbøker bør vurderes i lys av alle gjeldende tilgjengelighetskrav. Ulike tilgjengelighetskrav i medlemsstatene vil kunne gjøre det vanskelig for utgivere og andre markedsdeltakere å nyte godt av fordelene ved det indre marked, skape samvirkningsproblemer for lesebrett og begrense tilgangen for forbrukere med nedsatt funksjonsevne. I forbindelse med e-bøker kan begrepet tjenesteyter omfatte forlag og andre markedsdeltakere som deltar i distribusjonen.

Det anerkjennes at personer med nedsatt funksjonsevne fortsatt møter hindringer med å få tilgang til innhold som er beskyttet av opphavsretten og nærstående rettigheter, at visse tiltak allerede er truffet for å ivareta denne situasjonen, for eksempel gjennom vedtakelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1564([14]) og europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1563([15]), og at ytterligere unionstiltak kan treffes med hensyn til dette i framtiden.

42) Dette direktiv definerer e-handelstjenester som tjenester som ytes over avstand, via nettsteder og mobilenhetsbaserte tjenester, elektronisk og på individuell anmodning fra en forbruker, med sikte på å inngå en forbrukeravtale. Med definisjonen «over avstand» menes at tjenesten ytes uten at partene er til stede samtidig; med «elektronisk» menes at tjenesten sendes fra avsenderstedet og mottas på bestemmelsesstedet ved hjelp av utstyr for elektronisk behandling (herunder digital komprimering) og lagring av data, og i sin helhet overføres, transporteres og mottas via kabel, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler; med «på individuell anmodning fra en forbruker» menes at tjenesten ytes på individuell anmodning. Med tanke på den økte betydningen av e-handelstjenester og deres sterkt tekniske art, er det viktig å ha harmoniserte krav til tilgjengeligheten av dem.

([14]) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1564 av 13. september 2017 om visse tillatte former for bruk av visse verker og andre arbeider som er vernet av opphavsretten og nærstående rettigheter, til fordel for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller har andre former for nedsatt leseevne, og om endring av direktiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og nærstående rettigheter i informasjonssamfunnet (EUT L 242 av 20.9.2017, s. 6).

([15]) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1563 av 13. september 2017 om grensekryssende utveksling mellom Unionen og tredjestater av eksemplarer i tilgjengelig format av visse verker og andre arbeider som er vernet av opphavsretten og nærstående rettigheter, til fordel for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller har andre former for nedsatt leseevne (EUT L 242 av 20.9.2017, s. 1).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

43) Forpliktelsene i dette direktiv om tilgjengelighet av e-handelstjenester bør få anvendelse på nettbasert salg av alle produkter eller tjenester, og bør derfor også få anvendelse på salg av et produkt eller en tjeneste som særlig er omfattet av dette direktiv.

44) Tiltakene som gjelder mottak av nødkommunikasjon bør vedtas med forbehold for og bør ikke ha noen innvirkning på organiseringen av nødmeldingstjenestene, som fortsatt bare skal være medlemsstatenes myndighetsområde.

45) I samsvar med direktiv (EU) 2018/1972 skal medlemsstatene sikre at tilgangen for sluttbrukere med nedsatt funksjonsevne til nødmeldingstjenester gjennom nødkommunikasjon er likeverdig med den som andre sluttbrukere har, i samsvar med unionsretten om harmonisering av tilgjengelighetskravene til produkter og tjenester. Kommisjonen og de nasjonale reguleringsmyndighetene eller andre vedkommende myndigheter skal treffe egnede tiltak for å sikre at sluttbrukere med nedsatt funksjonsevne som er på reise i en annen medlemsstat, har lik tilgang til nødmeldingstjenester som andre sluttbrukere, dersom det er mulig uten forhåndsregistrering. Disse tiltakene skal søke å sikre samvirkingsevne på tvers av medlemsstatene og skal i størst mulig grad være basert på europeiske standarder eller spesifikasjoner fastsatt i samsvar med artikkel 39 i direktiv (EU) 2018/1972. Slike tiltak hindrer ikke medlemsstatene i å vedta ytterligere krav for å nå målene fastsatt i nevnte direktiv. Som et alternativ til å oppfylle tilgjengelighetskravene med hensyn til mottak av nødkommunikasjon for brukere med nedsatt funksjonsevne fastsatt i dette direktiv, bør medlemsstatene kunne fastsette en tredjepartstilbyder av taleformidlingstjenester som skal brukes av personer med nedsatt funksjonsevne til å kommunisere med alarmsentralen, fram til disse alarmsentralene er i stand til å bruke elektroniske kommunikasjonstjenester via internettprotokoller for å sikre tilgang til mottak av nødkommunikasjon. I alle tilfeller skal forpliktelsene i dette direktiv ikke forstås som å begrense eller senke eventuelle forpliktelser til fordel for sluttbrukere med nedsatt funksjonsevne, herunder likeverdig tilgang til elektroniske kommunikasjonstjenester og nødmeldingstjenester samt tilgjengelighetsforpliktelser som fastsatt i direktiv (EU) 2018/1972.

46) I direktiv (EU) 2016/2102 defineres tilgjengelighetskravene for offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner og andre tilknyttede aspekter, særlig kravene til de relevante nettstedenes og mobilapplikasjonenes oppfyllelse av kravene. Nevnte direktiv inneholder imidlertid en særskilt liste over unntak. Lignende unntak er relevante for dette direktiv. Noe virksomhet som finner sted via offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner, for eksempel persontransport eller e-handelstjenester, som hører inn under dette direktivs virkeområde, bør i tillegg oppfylle de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv for å sikre at nettbasert salg av varer og tjenester er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne, uavhengig av om selgeren er en offentlig eller privat markedsdeltaker. Tilgjengelighetskravene i dette direktiv bør tilpasses kravene i direktiv (EU) 2016/2102, til tross for forskjeller når det gjelder for eksempel overvåking, rapportering og håndheving.

47) De fire prinsippene for tilgjengelighet for nettsteder og mobilapplikasjoner, slik de er brukt i direktiv (EU) 2016/2102, er oppfattbarhet, dvs. at informasjon og brukergrensesnittkomponenter skal kunne presenteres slik at brukerne kan oppfatte dem, betjenbarhet, dvs. at brukergrensesnittkomponenter og navigasjon skal kunne betjenes, forståelighet, dvs. at informasjon og betjening av brukergrensesnittet skal være forståelig, og robusthet, dvs. at innholdet skal være robust nok til å kunne tolkes på en pålitelig måte av en lang rekke forskjellige brukeragenter, herunder hjelpemiddelteknologier. Disse prinsippene er også relevante for dette direktiv.

48) Medlemsstatene bør treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at i tilfeller der produkter og tjenester som er omfattet av dette direktiv, oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, blir deres frie bevegelighet i Unionen ikke hindret av grunner knyttet til tilgjengelighetskrav.

49) I noen situasjoner vil felles tilgjengelighetskrav for det bygde miljøet lette den frie bevegeligheten for tilknyttede tjenester og for personer med nedsatt funksjonsevne. Derfor bør dette direktiv gi medlemsstatene mulighet til å ta med det bygde miljøet som brukes ved leveringen av tjenestene, i dette direktivs virkeområde, for å sikre oppfyllelse av tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg III.

50) Tilgjengelighet bør oppnås ved systematisk fjerning og forebygging av hindringer, fortrinnsvis gjennom universell utforming eller «utforming for alle», som bidrar til å sikre tilgang for personer med nedsatt funksjonsevne

UOFFISIELL OVERSETTELSE

på lik linje med andre. I henhold til konvensjonen innebærer dette at «produkter, miljøer, programmer og tjenester, i den grad det er mulig, skal være utformet slik at de kan brukes av alle, uten behov for tilpasning eller spesialutforming». I samsvar med konvensjonen skal ««universell utforming» ikke utelukke hjelpemidler for særskilte grupper av personer med nedsatt funksjonsevne dersom det er behov for dette». Videre bør tilgjengelighet ikke utelukke tilrettelegging i rimelig omfang når det kreves i henhold til unionsretten eller nasjonal rett. Tilgjengelighet og universelle utforming bør tolkes i samsvar med generell merknad nr. 2(2014) om konvensjonens artikkel 9, «Tilgjengelighet», skrevet av Komiteen for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

51) Produkter og tjenester som hører inn under dette direktivs virkeområde, hører ikke automatisk inn under virkeområdet for rådsdirektiv 93/42/EØF([16]). Noen hjelpemiddelteknologier som er medisinsk utstyr, kan imidlertid høre inn under virkeområdet for nevnte direktiv.

52) De fleste arbeidsplassene i Unionen finnes i SMB-er og svært små bedrifter. De har en avgjørende betydning for framtidig vekst, men møter svært ofte hindringer og barrierer for å utvikle sine produkter eller tjenester, særlig i forbindelse med virksomhet over landegrensene. Det er derfor nødvendig å lette arbeidet for SMB-ene og de svært små bedriftene ved å harmonisere nasjonale bestemmelser om tilgjengelighet, samtidig som nødvendige beskyttelsestiltak opprettholdes.

53) For at svært små bedrifter og SMB-er skal kunne dra fordel av dette direktiv, må de reelt oppfylle kravene i kommisjonsrekommandasjon 2003/361/EF([17]) og relevant rettspraksis for å hindre omgåelse av reglene.

54) For å sikre konsekvens i unionsretten bør dette direktiv baseres på europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 768/2008/EF([18]), ettersom det dreier seg om produkter som allerede er omfattet av andre unionsrettsakter, samtidig som særtrekkene i tilgjengelighetskravene i dette direktiv anerkjennes.

55) Alle markedsdeltakere som hører inn under dette direktivs virkeområde og inngår i forsynings- og omsetningskjeden, bør sikre at de bare gjør produkter som er i samsvar med dette direktiv, tilgjengelig på markedet. Det samme bør gjelde for markedsdeltakere som leverer tjenester. Det er nødvendig å fastsette en klar, forholdsmessig fordeling av forpliktelsene som svarer til hver enkelt markedsdeltakers rolle i omsetnings- og distribusjonsprosessen.

56) Markedsdeltakerne bør ut fra sine respektive roller i omsetningskjeden ha ansvar for at produkter og tjenester oppfyller kravene, slik at det sikres et høyt vernenivå for tilgjengelighet, og slik at det garanteres rettferdig konkurranse på unionsmarkedet.

57) Forpliktelsene i dette direktiv bør gjelde tilsvarende for markedsdeltakere fra offentlig og privat sektor.

58) Produsenten er med sin detaljerte kunnskap om utformings- og produksjonsprosessen den som best kan gjennomføre en fullstendig samsvarsvurdering. Selv om ansvaret for produktenes samsvar ligger hos produsenten, bør markedstilsynsmyndighetene spille en avgjørende rolle når det gjelder å kontrollere om produkter som gjøres tilgjengelig i Unionen, er produsert i samsvar med unionsretten.

59) Importørene og distributørene bør trekkes inn i de markedstilsynsoppgavene som nasjonale myndigheter utfører, og de bør delta aktivt ved å gi vedkommende myndigheter alle nødvendige opplysninger om det aktuelle produktet.

60) Importørene bør sikre at produkter fra tredjestater som innføres på unionsmarkedet, er i samsvar med dette direktiv, og særlig at produsentene har gjennomført egnede framgangsmåter for samsvarsvurdering av slike produkter.

61) Importører som bringer et produkt i omsetning, skal angi sitt navn, firma eller registrerte varemerke og kontaktadresse på produktet.

([16]) Rådsdirektiv 93/42/EØF av 14. juni 1993 om medisinsk utstyr (EFT L 169 av 12.7.1993, s. 1).

([17]) Kommisjonsrekommandasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter (EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36).

([18]) Europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 768/2008/EF av 9. juli 2008 om en felles ramme for markedsføring av produkter og om oppheving av rådsbeslutning nr. 93/465/EØF (EUT L 218 av 13.8.2008, s. 82).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

62) Distributørene bør sikre at deres håndtering av produktet ikke virker negativt inn på produktets samsvar med tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

63) Alle markedsdeltakere som bringer et produkt i omsetning under eget navn eller varemerke, eller endrer et produkt som allerede er brakt i omsetning på en slik måte at oppfyllelsen av gjeldende krav kan bli påvirket, bør anses for å være produsenten og bør overta produsentens forpliktelser.

64) Av hensyn til forholdsmessigheten bør tilgjengelighetskravene bare få anvendelse i den grad de ikke pålegger den aktuelle markedsdeltakeren en uforholdsmessig stor byrde, eller i den grad de ikke krever en betydelig endring i produktene og tjenestene som vil føre til en grunnleggende endring av dem i lys av dette direktiv. Det bør likevel være innført kontrollordninger for å kontrollere at unntak fra anvendelsen av tilgjengelighetskravene er berettiget.

65) Dette direktiv bør følge «tenk smått først»-prinsippet og bør ta hensyn til den administrative byrden som SMB-ene står overfor. Det bør fastsettes regler for samsvarsvurdering og fastsette beskyttelsesklausuler for markedsdeltakere, heller enn å fastsette generelle unntak for disse foretakene. Ved fastsettelse av reglene for valg og gjennomføring av de mest egnede framgangsmåtene for samsvarsvurdering, bør det tas hensyn til situasjonen for SMB-ene, og forpliktelsene til å vurdere samsvar med tilgjengelighetskravene bør begrenses i det omfang at de ikke pålegger SMB-ene en uforholdsmessig stor byrde. I tillegg bør markedstilsynsmyndighetene utøve sin virksomhet på en måte som står i forhold til foretakenes størrelse og om det dreier seg om produksjon i små serier eller om produksjon som ikke er serieproduksjon, uten å skape unødige hindringer for SMB-ene, og uten å sette vernet av offentlige interesser i fare.

66) I unntakstilfeller der oppfyllelse av tilgjengelighetskravene i dette direktiv vil medføre en uforholdsmessig stor byrde på markedsdeltakerne, bør markedsdeltakerne bare være forpliktet til å oppfylle disse kravene i den grad de ikke utgjør en uforholdsmessig stor byrde. I slike behørig begrunnede tilfeller vil det ikke med rimelighet være mulig for en markedsdeltaker fullt ut å anvende ett eller flere av tilgjengelighetskravene i dette direktiv. Imidlertid bør markedsdeltakeren gjøre en tjeneste eller et produkt som hører inn under dette direktivs virkeområde, så tilgjengelig som mulig ved å anvende disse kravene i den grad de ikke medfører noen uforholdsmessig stor byrde. De tilgjengelighetskravene som markedsdeltakeren ikke mener vil medføre noen uforholdsmessig stor byrde, bør få anvendelse fullt ut. Unntak fra oppfyllelse av ett eller flere av tilgjengelighetskravene på grunn av den uforholdsmessig store byrden de medfører, bør ikke gå lenger enn det som er strengt nødvendig for å begrense denne byrden med hensyn til det eller den aktuelle produktet eller tjenesten i hvert enkelt tilfelle. Tiltak som vil medføre en uforholdsmessig stor byrde, bør forstås som tiltak som vil påføre markedsdeltakere en ytterligere for stor organisatorisk eller finansiell byrde, idet det tas hensyn til sannsynlige fordeler for personer med nedsatt funksjonsevne i samsvar med kriteriene fastsatt i dette direktiv. Kriterier basert på disse vurderingene bør defineres slik at både markedsdeltakere og vedkommende myndigheter kan sammenligne forskjellige situasjoner og på en systematisk måte vurdere hvorvidt det foreligger en uforholdsmessig stor byrde. Bare rettmessige grunner bør tas i betraktning ved en vurdering av i hvilken grad tilgjengelighetskravene ikke kan oppfylles fordi de ville medføre en uforholdsmessig stor byrde. Manglende prioritering, tid eller kunnskap bør ikke anses som berettigede grunner.

67) Den generelle vurderingen av en uforholdsmessig stor byrde bør skje på grunnlag av kriteriene angitt i vedlegg VI. Vurderingen av en uforholdsmessig stor byrde bør dokumenteres av markedsdeltakeren, idet det tas hensyn til de relevante kriteriene. Tjenesteyterne bør fornye sin vurdering av en uforholdsmessig stor byrde minst hvert femte år.

68) Markedsdeltakeren bør underrette vedkommende myndigheter om at den har basert seg på bestemmelsene i dette direktiv når det gjelder grunnleggende endring og/eller uforholdsmessig stor byrde. Bare etter anmodning fra vedkommende myndigheter bør markedsdeltakeren framlegger en kopi av vurderingen som forklarer hvorfor dens produkt eller tjeneste ikke er full ut tilgjengelig, og dokumenterer den uforholdsmessig store byrden eller grunnleggende endringen, eller begge deler.

69) Dersom en tjenesteyter på grunnlag av den påkrevde vurderingen konkluderer med at det vil utgjøre en uforholdsmessig stor byrde å kreve at alle selvbetjeningsterminaler som brukes til levering av tjenester som er omfattet av dette direktiv, oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv, bør tjenesteyteren fortsatt anvende disse kravene i den grad disse kravene ikke pålegger den en slik uforholdsmessig stor byrde. Følgelig bør tjenesteyterne vurdere i hvilken grad et begrenset nivå av tilgjengelighet på alle selvbetjeningsterminaler eller et begrenset antall fullt ut tilgjengelige selvbetjeningsterminaler vil gjøre dem i stand til å unngå en uforholdsmessig stor byrde som de ellers ville ha blitt pålagt, og bør pålegges å oppfylle tilgjengelighetskravene i dette direktiv bare i dette omfanget.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

70) Svært små bedrifter skiller seg fra alle andre foretak ved sine begrensede menneskelige ressurser, sin årsomsetning eller sin årsbalanse. For svært små bedrifter tar derfor byrden ved å oppfylle tilgjengelighetskravene generelt en større andel av deres økonomiske og menneskelige enn hos andre foretak, og det er derfor sannsynlig at den vil utgjøre en uforholdsmessig andel av kostnadene. En betydelig andel av kostnaden for svært små bedrifter kommer fra utfylling eller føring av papirarbeid og registre for å dokumentere samsvar med de forskjellige kravene fastsatt i unionsretten. Selv om alle markedsdeltakere omfattet av dette direktiv bør kunne vurdere rimeligheten av å oppfylle tilgjengelighetskravene i dette direktiv og bare bør oppfylle dem i den grad de ikke er urimelige, vil det å kreve en slik vurdering fra svært små bedrifter som leverer tjenester, i seg selv utgjøre en uforholdsmessig stor byrde. Kravene og forpliktelsene i dette direktiv bør derfor ikke få anvendelse på svært små bedrifter som leverer tjenester innenfor dette direktivs virkeområde.

71) For svært små bedrifter som handler med produkter som hører inn under dette direktivs virkeområde, bør kravene og forpliktelsene i dette direktiv være lettere med sikte på å redusere den administrative byrden.

72) Selv om noen svært små bedrifter er unntatt fra forpliktelsene i dette direktiv, bør alle svært små bedrifter oppmuntres til å framstille, importere eller distribuere produkter og levere tjenester som oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv, for å øke sin konkurranseevne og sine vekstmuligheter på det indre marked. Medlemsstatene bør derfor fastsette retningslinjer og verktøyer for svært små bedrifter for å forenkle anvendelsen av nasjonale tiltak som innarbeider dette direktiv i nasjonal rett.

73) Alle markedsdeltakere bør opptre ansvarlig og i fullt samsvar med gjeldende lovfestede krav når de bringer produkter i omsetning, gjør produkter tilgjengelige på markedet eller leverer tjenester på markedet.

74) For å gjøre det lettere å vurdere samsvar med gjeldende tilgjengelighetskrav bør det fastsettes en formodning om samsvar for produkter og tjenester som er i samsvar med frivillige harmoniserte standarder vedtatt i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012([19]), og som inneholder detaljerte tekniske spesifikasjoner av disse kravene. Kommisjonen har allerede gitt en rekke standardiseringsanmodninger til de europeiske standardiseringsorganisasjonene med hensyn til tilgjengelighet, for eksempel standardiseringsmandat M/376, M/473 og M/420, som vil være relevante for utarbeidingen av harmoniserte standarder.

75) Forordning (EU) nr. 1025/2012 fastsetter en framgangsmåte for formelle innvendinger mot harmoniserte standarder som anses ikke å oppfylle kravene i dette direktiv.

76) Europeiske standarder bør være markedsbaserte, ta hensyn til offentlighetens interesse og de politiske målene som tydelig er oppgitt i Kommisjonens anmodning til én eller flere europeiske standardiseringsorganisasjoner om å utarbeide utkast til harmoniserte standarder, og være basert på enighet. I mangel av harmoniserte standarder, og dersom slike er nødvendige med tanke på harmonisering på det indre marked, bør Kommisjonen i visse tilfeller kunne vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter tekniske spesifikasjoner for tilgjengelighetskravene i dette direktiv. Tekniske spesifikasjoner bør bare brukes i slike tilfeller. Kommisjonen bør kunne vedta tekniske spesifikasjoner for eksempel dersom standardiseringsprosessen blokkeres på grunn av mangel på enighet mellom de berørte partene, eller dersom det er utilbørlige forsinkelser i innføringen av en harmonisert standard, for eksempel fordi den påkrevde kvaliteten ikke er nådd. Kommisjonen bør gi tilstrekkelig tid mellom vedtakelsen av en anmodning til én eller flere europeiske standardiseringsorganisasjoner om å utarbeide utkast til harmoniserte standarder, og vedtakelsen av en teknisk spesifikasjon tilknyttet samme tilgjengelighetskrav. Kommisjonen bør ikke tillates å vedta en teknisk spesifikasjon dersom den ikke tidligere har forsøkt å få tilgjengelighetskravene omfattet gjennom den europeiske standardiseringsordningen, unntatt dersom Kommisjonen kan dokumentere at de tekniske spesifikasjonene oppfyller kravene fastsatt i vedlegg II til forordning (EU) nr. 1025/2012.

77) Med sikte på så effektivt som mulig å opprette harmoniserte standarder og tekniske spesifikasjoner som oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv for produkter og tjenester, bør Kommisjonen, dersom det er praktisk gjennomførbart, involvere europeiske paraplyorganisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne og alle andre relevante berørte parter i prosessen.

([19]) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012 av 25. oktober 2012 om europeisk standardisering og om endring av rådsdirektiv 89/686/EØF og 93/15/EØF samt europaparlaments- og rådsdirektiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om oppheving av rådsvedtak 87/95/EØF og europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

78) For å sikre effektiv tilgang til opplysninger for markedstilsynsformål bør opplysningene som kreves for å erklære samsvar med alle relevante unionsrettsakter, gjøres tilgjengelige i en enkelt EU-samsvarserklæring. For å redusere den administrative byrden for markedsdeltakerne bør de i en enkelt EU-samsvarserklæring kunne ta med alle relevante enkeltstående samsvarserklæringer.

79) Med hensyn til samsvarsvurderingen av produkter, bør dette direktiv bruke den interne produksjonskontrollen i «modul A» fastsatt i vedlegg II til beslutning nr. 768/2008/EF, ettersom den gjør det mulig for markedsdeltakerne å godtgjøre og vedkommende myndigheter å vise og vedkommende myndigheter å sikre at produkter som er gjort tilgjengelige på markedet, oppfyller de relevante tilgjengelighetskravene, samtidig som de ikke pålegger noen unødig byrde.

80) Når myndighetene foretar markedstilsyn av produkter og kontrollerer at tjenester oppfyller kravene, bør de også kontrollere samsvarsvurderingene, herunder hvorvidt den relevante vurderingen av grunnleggende endring eller uforholdsmessig stor byrde er korrekt utført. Når myndighetene utfører sine oppgaver, bør de også gjøre dette i samarbeid med personer med nedsatt funksjonsevne og de organisasjonene som representerer dem og deres interesser.

81) Når det gjelder tjenester, bør de opplysningene som er nødvendige for å vurdere samsvar med tilgjengelighetskravene i dette direktiv, gis i de alminnelige vilkårene eller i et tilsvarende dokument, med forbehold for europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/83/EU([20].

82) CE-merkingen som viser at et produkt oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv, er det synlige resultatet av en hel prosess som omfatter samsvarsvurdering i vid forstand. Dette direktiv bør følge de allmenne prinsippene for CE-merking i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008([21]) om fastsettelse av kravene til akkreditering og markedstilsyn for markedsføring av produkter. I tillegg til EU-samsvarserklæringen bør produsenten underrette forbrukerne på en kostnadseffektiv måte om tilgjengeligheten av sine produkter.

83) I samsvar med forordning (EF) nr, 765/2008 erklærer produsenten ved å påføre produktet CE-merkingen at produktet oppfyller alle gjeldende tilgjengelighetskrav, og at produsenten påtar seg det fulle ansvaret for dette.

84) I samsvar med beslutning nr. 768/2008/EF har medlemsstatene ansvar for å sikre et sterkt og effektivt markedstilsyn på sitt territorium og bør gi sine markedstilsynsmyndigheter nødvendig myndighet og tilstrekkelige ressurser.

85) Medlemsstatene bør kontrollere at tjenestene er i samsvar med forpliktelsene i dette direktiv og bør følge opp klager eller rapporter knyttet til manglende samsvar for å sikre at det er truffet korrigerende tiltak.

86) Dersom det er hensiktsmessig, kan Kommisjonen i samråd med berørte parter vedta ikke-bindende retningslinjer for å støtte samordning mellom markedstilsynsmyndighetene og de myndighetene som har ansvar for å kontrollere at tjenestene er i samsvar. Kommisjonen og medlemsstatene bør kunne innføre initiativer med sikte på å dele myndighetenes ressurser og sakkunnskap.

87) Medlemsstatene bør sikre at markedstilsynsmyndighetene og de myndighetene som har ansvar for å kontrollere at tjenestene er i samsvar, kontrollerer at markedsdeltakerne oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg VI i samsvar med kapittel VIII og IX. Medlemsstatene bør kunne utpeke et spesialisert organ til å utføre forpliktelsene til markedstilsynsmyndighetene eller de myndighetene som har ansvar for å kontrollere at tjenestene er i henhold til dette direktiv. Medlemsstatene bør kunne beslutte at slikt spesialisert organs myndighet bør begrenses til dette direktivs virkeområde, eller til visse deler av det, med forbehold for medlemsstatenes forpliktelser i henhold til forordning (EF) nr. 765/2008.

([20]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/83/EU av 25. oktober 2011 om forbrukerrettigheter, om endring av rådsdirektiv 93/13/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/44/EF og om oppheving av rådsdirektiv 85/577/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 97/7/EF (EUT L 304 av 22.11.2011, s. 64).

([21]) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008 om fastsettelse av kravene til akkreditering og markedstilsyn for markedsføring av produkter, og om oppheving av forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 av 13.8.2008, s. 30).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

88) Det bør innføres en framgangsmåte ved beslutninger om beskyttelsestiltak som skal gjelde i tilfelle av uenighet mellom medlemsstatene om tiltak truffet av en medlemsstat, og som gjør det mulig for berørte parter å bli underrettet om planlagte tiltak med hensyn til produkter som ikke oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv. Framgangsmåten ved beslutninger om beskyttelsestiltak bør også gjøre det mulig for markedstilsynsmyndighetene, i samarbeid med de berørte markedsdeltakerne, å gripe inn på et tidligere stadium med hensyn til slike produkter.

89) Dersom medlemsstatene og Kommisjonen er enige om at et tiltak truffet av en medlemsstat er berettiget, bør det ikke kreves ytterligere tiltak fra Kommisjonen, med mindre manglende samsvar kan tilskrives mangler ved de harmoniserte standardene eller i den tekniske spesifikasjonen.

90) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU([22]) og 2014/25/EU([23]) om offentlige innkjøp, som definerer framgangsmåter ved tildeling av offentlige kontrakter og prosjektkonkurranser for visse varer (produkter), tjenester og bygge- og anleggsarbeider, fastslår at for alle innkjøp som er beregnet på å skulle brukes av fysiske personer, uansett om det er privatpersoner eller personale hos offentlige oppdragsgivere eller oppdragsgivere, skal de tekniske spesifikasjonene, unntatt i behørig begrunnede tilfeller, utarbeides slik at det tas hensyn til tilgjengelighetskriterier for personer med nedsatt funksjonsevne eller funksjonshemmede eller til universell utforming. Videre krever disse direktivene at dersom de obligatoriske tilgjengelighetskravene vedtas ved en unionsrettsakt, skal de tekniske spesifikasjonene med hensyn til tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne eller til universell utforming, fastsettes med henvisning til denne rettsakten. Dette direktiv bør fastsette obligatoriske tilgjengelighetskrav for produkter og tjenester som omfattes av det. For produkter og tjenester som ikke hører inn under dette direktivs virkeområde, er tilgjengelighetskravene i dette direktiv ikke bindende. Bruken av disse tilgjengelighetskravene til å oppfylle de relevante forpliktelsene som er fastsatt i andre unionsrettsakter enn dette direktiv, vil imidlertid lette gjennomføringen av tilgjengelighet og bidra til rettssikkerhet og tilnærming av tilgjengelighetskravene i Unionen. Myndighetene ikke bør hindres i å fastsette tilgjengelighetskrav som går lenger enn tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg I til dette direktiv.

91) Dette direktiv bør ikke endre den obligatoriske eller frivillige arten av bestemmelsene knyttet til tilgjengelighet i andre unionsrettsakter.

92) Dette direktiv bør få anvendelse på framgangsmåter ved tildeling av kontrakter som det er sendt utlysing av konkurranse for, eller, dersom utlysing av konkurranse ikke kreves, dersom den offentlige oppdragsgiveren eller oppdragsgiveren har innledet framgangsmåten ved tildeling av kontrakter etter anvendelsesdatoen for dette direktiv.

93) For å sikre korrekt anvendelse av dette direktiv bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV delegeres til Kommisjonen når det gjelder nærmere angivelse av tilgjengelighetskravene som på grunn av sin art ikke kan framvise sin tilsiktede virkning med mindre de er nærmere fastsatt i bindende unionsrettsakter, endre tidsrommet som markedsdeltakerne skal kunne identifisere andre markedsdeltakere som har levert et produkt til dem, eller som de har levert et produkt til i løpet av, og nærmere angivelse av de relevante kriteriene som markedsdeltakeren skal ta hensyn til ved vurdering av hvorvidt oppfyllelse av tilgjengelighetskravene vil medføre en uforholdsmessig stor byrde. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming([24]). For å sikre lik deltakelse i utarbeidingen av delegerte rettsakter mottar Europaparlamentet og Rådet alle dokumenter samtidig som medlemsstatenes sakkyndige, og deres sakkyndige har systematisk adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper der det arbeides med å utarbeide delegerte rettsakter.

94) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av dette direktiv bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet med hensyn til tekniske spesifikasjoner. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011([25]).

([22]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlig innkjøp og om oppheving av direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

([23]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp foretatt av enheter som driver virksomhet innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester, og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

([24]) EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

([25]) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

95) Medlemsstatene bør sikre at det finnes egnede og effektive midler for å sikre at dette direktiv overholdes, og bør derfor innføre hensiktsmessige kontrollordninger, for eksempel etterkontroll av markedstilsynsmyndighetene for å kontrollere at unntak fra tilgjengelighetskravene er berettiget. Ved behandling av klager knyttet til tilgjengelighet bør medlemsstatene overholde det alminnelige prinsippet om god forvaltning, særlig tjenestemenns forpliktelse til å sikre at det treffes en beslutning i hver enkelt klagesak innen en rimelig frist.

96) For å lette den ensartede gjennomføringen av dette direktiv bør Kommisjonen opprette en arbeidsgruppe bestående av vedkommende myndigheter og berørte parter for å lette utvekslingen av informasjon og beste praksis, og for å gi råd. Det bør fremmes samarbeid mellom myndigheter og relevante berørte parter, herunder personer med nedsatt funksjonsevne og organisasjonene som representerer dem, blant annet for å forbedre sammenhengen i anvendelsen av bestemmelsene i dette direktiv om tilgjengelighetskravene, og for å overvåke gjennomføringen av direktivets bestemmelser om grunnleggende endring og uforholdsmessig stor byrde.

97) Tatt i betraktning den eksisterende rettslige rammen for klageadgang på områdene som omfattes av direktiv 2014/24/EU og 2014/25/EU, bør ikke bestemmelsene i dette direktiv knyttet til håndheving og sanksjoner få anvendelse på de framgangsmåtene ved tildeling av kontrakt som er underlagt forpliktelsene fastsatt i dette direktiv. En slik utelukkelse berører ikke medlemsstatenes forpliktelser i henhold til traktatene til å treffe alle nødvendige tiltak for å sikre anvendelsen og virkningen av unionsretten.

98) Sanksjonene bør være tilstrekkelig i forhold overtredelsens art og omstendighetene slik at de ikke tjener som et alternativ til at markedsdeltakerne oppfyller sine forpliktelser om å gjøre sine produkter eller tjenester tilgjengelige.

99) Medlemsstatene bør sikre at, i samsvar med gjeldende unionsrett, alternative ordninger for tvisteløsning er innført, slik at det er mulig å løse ethvert påstått manglende samsvar med dette direktiv før saken bringes inn for domstolene eller vedkommende administrative organer.

100) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter([26]) har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktiv anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.

101) For å gi tjenesteyterne tilstrekkelig tid til å tilpasse seg kravene i dette direktiv, er det nødvendig å fastsette en overgangsperiode på fem år etter anvendelsesdatoen for dette direktiv da produkter som brukes til å levere en tjeneste som ble brakt i omsetning før nevnte dato, ikke trenger å oppfylle tilgjengelighetskravene i dette direktiv, med mindre de blir skiftet ut av tjenesteyterne i overgangsperioden. Med tanke på kostnadene og den lange levetiden til selvbetjeningsterminalene, er det hensiktsmessig å fastsette at når slike terminaler brukes til levering av tjenester, kan de fortsatt brukes fram til utløpet av deres økonomiske levetid, så lenge de ikke skiftes ut i dette tidsrommet, men ikke lenger enn 20 år.

102) Tilgjengelighetskravene i dette direktiv bør få anvendelse på produkter som bringes i omsetning og tjenester som leveres etter anvendelsesdatoen for de nasjonale tiltakene som innarbeider dette direktiv i nasjonal rett, herunder på brukte produkter som importeres fra en tredjestat og bringes i omsetning etter denne datoen.

103) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter (heretter kalt «pakten»). Særlig bør dette direktiv ha som mål å sikre full respekt for rettighetene personer med nedsatt funksjonsevne har til å nyte godt av tiltak utformet for å sikre deres uavhengighet, deres sosiale og yrkesmessige integrasjon og deres deltakelse i samfunnslivet, og for å fremme anvendelsen av artikkel 21, 25 og 26 i pakten.

104) Ettersom målet for dette direktiv, som er å fjerne hindringer for fritt varebytte for visse tilgjengelige produkter og fri bevegelighet for visse tilgjengelige tjenester for å bidra til at det indre marked fungerer på en tilfredsstillende måte, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene, fordi det krever harmonisering av ulike regler som er gjeldende i deres respektive rettsordener, men ved å definere felles tilgjengelighetskrav og regler for det indre markeds virkemåte bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel, går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.

([26]) EUT C 369 av 17.12.2011, s. 14.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er å bidra til at det indre marked fungerer på en tilfredsstillende måte ved en tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter i medlemsstatene når det gjelder tilgjengelighetskravene for visse produkter og tjenester, særlig ved å fjerne og forebygge hindringer for fritt varebytte og fri bevegelighet for tjenester omfattet av dette direktiv som følge av ulike tilgjengelighetskrav i medlemsstatene.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på følgende produkter som bringes i omsetning etter 28. juni 2025:

a) Systemer for generell forbrukermaskinvare og operativsystemer for disse maskinvaresystemene.

b) Følgende selvbetjeningsterminaler:

i) Betalingsterminaler.

ii) Følgende selvbetjeningsterminaler beregnet på levering av tjenester som omfattes av dette direktiv:

— Kontantautomater.

— Billettautomater.

— Innsjekkingsmaskiner.

— Interaktive selvbetjeningsterminaler som gir informasjon, unntatt terminaler som er installert som integrerte deler av kjøretøyer, luftfartøyer, fartøyer eller rullende materiell,

c) Forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling, som brukes til elektroniske kommunikasjonstjenester.

d) Forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling, som brukes til å få tilgang til audiovisuelle medietjenester.

e) Lesebrett.

2. Uten at det berører artikkel 32, får dette direktiv anvendelse på følgende tjenester som leveres til forbrukerne etter 28. juni 2025:

a) Elektroniske kommunikasjonstjenester, unntatt overføringstjenestene som brukes til levering av maskin-til-maskin-tjenester,

b) Tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester.

c) Følgende elementer i persontransport med luftfartøy, buss, jernbane og på vannvei, unntatt transport i byer og forsteder og regional transport som bare elementer i henhold til bokstav v) får anvendelse på:

i) Nettsteder.

ii) Mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner.

iii) Elektroniske billetter og elektroniske billettjenester.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

iv) Levering av transportopplysninger, herunder reiseinformasjon i sanntid; dette skal med hensyn til informasjonsskjermer være begrenset til interaktivt skjermer som ligger innenfor Unionens territorium.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

v) Interaktive selvbetjeningsterminaler som ligger innenfor Unionens territorium, unntatt de som er installert som integrerte deler av kjøretøyer, luftfartøyer, fartøyer og rullende materiell og benyttes ved leveringen enhver del av slik persontransport.

d) Banktjenester for forbrukere.

e) E-bøker og særlig programvare.

f) E-handelstjenester.

3. Dette direktiv får anvendelse på mottak av nødkommunikasjon til det felles europeiske nødnummer «112».

4. Dette direktiv får ikke anvendelse på følgende innhold på nettsteder og mobilapplikasjoner:

a) Forhåndsinnspilte tidsbaserte medier som er publisert før 28. juni 2025.

b) Dokumentformater offentliggjort før 28. juni 2025.

c) Nettbaserte kart og karttjenester, dersom grunnleggende informasjon gis på en tilgjengelig elektronisk måte for kart beregnet på navigasjon.

d) Innhold fra tredjeparter som verken er finansiert, utarbeidet eller kontrolleres av markedsdeltakeren.

e) Innhold på nettsteder og i mobilapplikasjoner som kvalifiserer som arkiver, det vil si at de bare har innhold som verken er oppdatert eller redigert etter 28. juni 2025.

5. Dette direktiv skal særlig ikke berøre direktiv (EU) 2017/1564 og forordning (EU) 2017/1563.

Artikkel 3

Definisjoner

I dette direktiv menes med

1) «personer med nedsatt funksjonsevne» personer med langvarig nedsatt fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsevne som i møte med forskjellige hindringer kan hindre dem i å delta fullt ut og på en effektiv måte i samfunnet på lik linje med andre,

2) «produkt» et stoff, en stoffblanding eller en vare framstilt ved en produksjonsprosess, bortsett fra næringsmidler, fôr, levende planter og dyr, produkter som skriver seg fra mennesker og produkter av planter og dyr som er direkte knyttet til deres framtidige reproduksjon,

3) «tjeneste» en tjeneste som definert i artikkel 4 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/123/EF([27]),

4) «tjenesteyter» enhver fysisk eller juridisk person som leverer en tjeneste på unionsmarkedet eller tilbyr seg å levere en slik tjeneste til forbrukere i Unionen,

5) «audiovisuelle medietjenester» tjenester som definert i artikkel 1 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2010/13/EU,

6) «tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester» tjenester som overføres av elektroniske kommunikasjonsnett som brukes til å identifisere, velge ut, motta opplysninger om og se på audiovisuelle medietjenester og eventuelle medfølgende funksjoner, for eksempel undertekster for døve og hørselshemmede, synstolking, oppleste undertekster og tegnspråkfortolkning, som følge av gjennomføringen av tiltakene for å gjøre tjenester tilgjengelige som nevnt i artikkel 7 i direktiv 2010/13/EU; omfatter elektroniske programoversikter (EPG).

7) «forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling, som brukes til å få tilgang til audiovisuelle medietjenester» alt utstyr hvis hovedformål er å gi tilgang til audiovisuelle medietjenester,

([27]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/123/EF av 12. desember 2006 om tjenester i det indre marked (EFT L 376 av 27.12.2006, s. 36).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

8) «elektronisk kommunikasjonstjeneste» en elektronisk kommunikasjonstjeneste som definert i artikkel 2 nr. 4 i direktiv (EU) 2018/1972,

9) «total konversasjonstjeneste» en total konversasjonstjeneste som definert i artikkel 2 nr. 35 i direktiv (EU) 2018/1972,

10) «alarmsentral» eller «PSAP» en alarmsentral som definert i artikkel 2 nr. 36 i direktiv (EU) 2018/1972,

11) «best egnet alarmsentral» den best egnede alarmsentralen som definert i artikkel 2 nr. 37 i direktiv (EU) 2018/1972,

12) «nødkommunikasjon» nødkommunikasjon som definert i artikkel 2 nr. 38 i direktiv (EU) 2018/1972,

13) «nødmeldingstjeneste» en nødmeldingstjeneste som definert i artikkel 2 nr. 39 i direktiv (EU) 2018/1972,

14) «sanntidstekst» en form for tekstkonversasjon i punkt-til-punkt-situasjoner eller i flerpunktskonferanse der den teksten som skrives inn, sendes på en slik måte at brukeren oppfatter kommunikasjonen som kontinuerlig på et tegn-for-tegn-grunnlag,

15) «gjøre tilgjengelig på markedet» enhver levering av et produkt for distribusjon, forbruk eller bruk på unionsmarkedet i forbindelse med kommersiell virksomhet, med eller uten vederlag,

16) «bringe i omsetning» gjøre et produkt tilgjengelig på unionsmarkedet for første gang,

17) «produsent» enhver fysisk eller juridisk person som framstiller et produkt eller sørger for at et produkt blir utformet eller framstilt, og som markedsfører dette produktet under eget navn eller varemerke,

18) «representant» enhver fysisk eller juridisk person etablert i Unionen som har fått skriftlig fullmakt fra en produsent til å opptre på dennes vegne i forbindelse med nærmere angitte oppgaver,

19) «importør» enhver fysisk eller juridisk person etablert i Unionen som bringer et produkt fra en tredjestat i omsetning i Unionen,

20) «distributør» enhver fysisk eller juridisk person i omsetningskjeden, bortsett fra produsenten eller importøren, som gjør et produkt tilgjengelig på markedet,

21) «markedsdeltaker» produsenten, produsentens representant, importøren, distributøren eller tjenesteyteren,

22) «forbruker» enhver fysisk person som kjøper det aktuelle produktet eller mottar den aktuelle tjenesten for formål som ikke har forbindelse med vedkommendes forretnings-, håndverks- eller yrkesvirksomhet,

23) «svært liten bedrift» en bedrift som sysselsetter færre enn 10 personer og har en årsomsetning som ikke overstiger 2 millioner euro eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 2 millioner euro,

24) «små og mellomstore bedrifter» eller «SMB-er» bedrifter som sysselsetter færre enn 250 personer og har en årsomsetning som ikke overstiger 50 millioner euro eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 43 millioner euro, men som utelukker svært små bedrifter,

25) «harmonisert standard» en harmonisert standard som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 1025/2012,

26) «teknisk spesifikasjon» en teknisk spesifikasjon som definert i artikkel 2 nr. 4 i forordning (EU) nr. 1025/2012 som gir mulighet for å oppfylle tilgjengelighetskravene som gjelder for et produkt eller en tjeneste,

27) «tilbaketrekking» alle tiltak som tar sikte på å hindre at et produkt i omsetningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet,

UOFFISIELL OVERSETTELSE

28) «banktjenester for forbrukere» levering av følgende banktjenester og finansielle tjenester til forbrukerne:

a) Kredittavtaler som er omfattet av europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF([28]) eller europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EF([29]).

b) Tjenester som definert i nr. 1, 2, 4 og 5 i avsnitt A og nr. 1, 2, 4 og 5 i avsnitt B i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU([30]).

c) Betalingstjenester som definert i artikkel 4 nr. 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366([31]).

d) Betalingskontotjenester som definert i artikkel 2 nr. 6 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/92/EF([32]).

e) Elektroniske penger som definert i artikkel 2 nr. 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF([33]).

29) «betalingsterminal» en innretning hvis viktigste formål er å gjøre det mulig å foreta betalinger ved hjelp av betalingsinstrumenter som definert i artikkel 4 nr. 14 i direktiv (EU) 2015/2366 på et fysisk utsalgssted, men ikke i et virtuelt miljø,

30) «e-handelstjenester» tjenester som ytes over avstand, via nettsteder og mobilenhetsbaserte tjenester, elektronisk og på individuell anmodning fra en forbruker, med sikte på å inngå en forbrukeravtale,

31) «persontransport med luftfartøy» kommersielle flyginger med passasjerer som definert i artikkel 2 bokstav l) i forordning (EF) nr. 1107/2006, ved avgang fra, transitt gjennom eller ankomst til en lufthavn, når lufthavnen ligger på territoriet til en medlemsstat, herunder flyginger fra en lufthavn i en tredjestat til en lufthavn som ligger på territoriet til en medlemsstat der tjenesten blir drevet av luftfartsselskaper i Den europeiske union,

32) «persontransport med buss» tjenester som omfattes av artikkel 2 nr. 1 og 2 i forordning (EF) nr. 181/2011,

33) «persontransport med jernbane» all persontransport med jernbane som nevnt i artikkel 2 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1371/2007, med unntak av tjenestene nevnt i artikkel 2 nr. 2 i nevnte forordning,

34) «persontransport på vannvei» persontransport som omfattes av artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 1177/2010, med unntak av tjenestene nevnt i artikkel 2 nr. 2 i nevnte forordning,

35) «transport i byer og forsteder» transport i byer og forsteder som definert i artikkel 3 nr. 6 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/34/EU([34]), men for dette direktivs formål omfatter det bare følgende transportsystemer: jernbane, buss og turvogn, tunnelbane, sporvei og trolleybuss,

---

([28]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF av 23. april 2008 om forbrukerkredittavtaler og om oppheving av rådsdirektiv 87/102/EØF (EUT L 133 av 22.5.2008, s. 66).

([29]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EU av 4. februar 2014 om kredittavtaler for forbrukere i forbindelse med fast eiendom til boligformål og om endring av direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT L 60 av 28.2.2014, s. 34).

([30]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

([31]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2015/2366 av 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om endring av direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om oppheving av direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 av 23.12.2015, s. 35).

([32]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/92/EF av 23. juli 2014 om sammenlignbarhet av kostnader forbundet med betalingskontoer, bytte av betalingskontoer og adgang til å opprette og bruke betalingskontoer med grunnleggende funksjoner (EUT L 257 av 28.8.2014, s. 214).

([33]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet som e-pengeforetak og om tilsyn med slik virksomhet, om endring av direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og om oppheving av direktiv 2000/46/EF (EUT L 267 av 10.10.2009, s. 7).

([34]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/34/EU av 21. november 2012 om opprettelse av et felles europeisk jernbaneområde (EUT L 343 av 14.12.2012, s. 32).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

36) «regional transport» regional transport som definert i artikkel 3 nr. 7 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/34/EU, men for dette direktivs formål omfatter det bare følgende transportsystemer: jernbane, buss og turvogn, tunnelbane, sporvei og trolleybuss,

37) «hjelpemiddelteknologi» alle gjenstander, utstyrsdeler, tjenester eller produktsystemer, herunder programvare som brukes til å øke, opprettholde, erstatte eller forbedre funksjonsevnen til personer med nedsatt funksjonsevne eller til lindring av eller kompensasjon for funksjonshemning, begrensning av aktivitet eller deltakelse,

38) «operativsystem» programvare som blant annet håndterer grensesnittet mot perifer maskinvare, planlegger oppgaver, fordeler lagring og viser et standardgrensesnitt for brukeren når det ikke kjøres noen applikasjoner, herunder et grafisk brukergrensesnitt, uavhengig av om denne programvaren er en integrert del av generell forbrukermaskinvare eller utgjør frittstående programvare beregnet på å kjøres på generell forbrukermaskinvare, unntatt en operativsystemlaster, BIOS (basic input/output system) eller annen fastvare som kreves ved oppstart eller når operativsystemet installeres,

39) «system for generell forbrukermaskinvare» sammensetningen av maskinvare som utgjør en fullstendig datamaskin, som kjennetegnes ved at det har mange ulike funksjoner, og at det med riktig programvare kan utføre de vanligste databehandlingsoppgavene som forbrukerne har behov for, og er beregnet på å brukes av forbrukere, herunder personlige datamaskiner, særlig stasjonære datamaskiner, bærbare datamaskiner, smarttelefoner og nettbrett,

40) «kapasitet for interaktiv databehandling» funksjonalitet som støtter samhandling mellom bruker og enhet og gir mulighet for behandling og overføring av data, tale eller video, eller en kombinasjon av dette,

41) «e-bok og særlig programvare» en tjeneste som består av levering av digitale filer som formidler en elektronisk versjon av en bok som man får tilgang til, blar i, leser og bruker, og programvaren, herunder mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner for å få tilgang til, bla i, lese og bruke disse digitale filene, med ikke programvare som er omfattet av definisjonen i nr. 42,

42) «lesebrett» særlig utstyr, herunder både maskinvare og programvare, som brukes for å få tilgang til, bla i, lese og bruke e-bokfiler,

43) «elektroniske billetter» ethvert system der en rett til reise, i form av én eller flere billetter, abonnementer eller kreditt lagres elektronisk på et fysisk transportkort eller en annen enhet, i stedet for å skrives ut på en papirbillett,

44) «elektroniske billettjenester» ethvert system der billetter for persontransport kjøpes, herunder på nettet, ved hjelp av en enhet med kapasitet for interaktiv databehandling og leveres til kjøperen i elektronisk form, slik at de kan skrives ut på papir eller framvises på reisen ved hjelp av en mobilenhet med kapasitet for interaktiv databehandling.

KAPITTEL II

Tilgjengelighetskrav og fri bevegelighet

Artikkel 4

Tilgjengelighetskrav

1. Medlemsstatene skal i samsvar med nr. 2, 3 og 5 i denne artikkel og med forbehold for artikkel 14 sikre at markedsdeltakere bare bringer i omsetning produkter og bare leverer tjenester som oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg I.

2. Alle produkter skal oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt I i vedlegg I.

Alle produkter, unntatt selvbetjeningsterminaler, skal oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt II i vedlegg I.

3. Uten at det berører nr. 5 i denne artikkel, skal alle tjenester, unntatt transport i byer og forsteder og regional transport, oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt III i vedlegg I.

Uten at det berører nr. 5 i denne artikkel, skal alle tjenester oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt IV i vedlegg I.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

4. Medlemsstatene kan i lys av nasjonale forhold beslutte at det bygde miljøet som brukes av kunder som benytter seg av tjenester som omfattes av dette direktiv, skal oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg III slik at de i størst mulig grad skal kunne brukes av personer med nedsatt funksjonsevne.

5. Svært små bedrifter som leveres tjenester, skal unntas fra tilgjengelighetskravene nevnt i nr. 3 i denne artikkel og alle forpliktelser knyttet til oppfyllelse av disse kravene.

6. Medlemsstatene skal fastsette retningslinjer og verktøyer for svært små bedrifter for å forenkle anvendelsen av nasjonale tiltak som innarbeider dette direktiv i nasjonal rett. Medlemsstatene skal utvikle slike verktøyer i samråd med berørte parter.

7. Medlemsstatene kan underrette markedsdeltakere om de veiledende eksemplene i vedlegg II på mulige løsninger som bidrar til å oppfylle tilgjengelighetskravene i vedlegg I.

8. Medlemsstatene skal sikre at den best egnede alarmsentralens mottak av nødkommunikasjon til det felles europeiske nødnummer «112» oppfyller de særlige tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt V i vedlegg I på best mulig måte ut fra den nasjonale organiseringen av nødmeldingssystemene.

9. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 26 for å utfylle vedlegg I med nærmere angivelse av tilgjengelighetskravene som på grunn av sin art ikke kan framvise sin tilsiktede virkning med mindre de er nærmere fastsatt i bindende unionsrettsakter, for eksempel krav knyttet til samvirkingsevne.

Artikkel 5

Eksisterende unionsrett på området persontransport

Tjenester som oppfyller kravene til levering av tilgjengelige opplysninger og opplysninger om tilgjengelighet fastsatt i forordning (EF) nr. 261/2004, (EF) nr. 1107/2006, (EF) nr. 1371/2007, (EU) nr. 1177/2010 og (EU) nr. 181/2011 og relevante rettsakter vedtatt på grunnlag av direktiv 2008/57/EF, skal anses å oppfylle de tilsvarende kravene i dette direktiv. Dersom dette direktiv fastsetter krav i tillegg til dem som er fastsatt i nevnte forordninger og nevnte rettsakter, får tilleggskravene anvendelse fullt ut.

Artikkel 6

Fri bevegelighet

Medlemsstatene skal ikke av grunner knyttet til tilgjengelighetskravene hindre at produkter som er i samsvar med dette direktiv, gjøres tilgjengelig på markedet på deres territorium, eller at tjenester som er i samsvar med dette direktiv, leveres på deres territorium.

KAPITTEL III

Forpliktelser for markedsdeltakere som håndterer produkter

Artikkel 7

Produsentenes forpliktelser

1. Når produsentene bringer sine produkter i omsetning, skal de sikre at de er utformet og produsert i samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

2. Produsentene skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen i samsvar med vedlegg IV og gjennomføre framgangsmåten for samsvarsvurdering fastsatt i nevnte vedlegg, eller sørge for at den gjennomføres.

Når det ved denne framgangsmåten er påvist at et produkt er i samsvar med gjeldende tilgjengelighetskrav, skal produsentene utarbeide en EU-samsvarserklæring og påføre CE-merkingen.

3. Produsentene skal oppbevare den tekniske dokumentasjonen og EU-samsvarserklæringen i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.

4. Produsentene skal påse at det finnes framgangsmåter for å sikre fortsatt samsvar med dette direktiv ved serieproduksjon. Det skal tas behørig hensyn til endringer i produktets konstruksjon eller egenskaper samt endringer i de harmoniserte standardene eller tekniske spesifikasjonene som det er vist til i samsvarserklæringen for produktet.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

5. Produsentene skal sikre at deres produkter har et type-, parti- eller serienummer eller et annet element som gjør det mulig å identifisere det, eller, dersom produktets størrelse eller art ikke tillater dette, at nødvendige opplysninger gis på emballasjen eller i et dokument som følger med produktet.

6. Produsentene skal angi navn, firma eller registrert varemerke og kontaktadresse på produktet eller, dersom dette ikke er mulig, på emballasjen eller i et dokument som følger med produktet. Adressen skal angi ett enkelt sted der produsenten kan kontaktes. Kontaktopplysningene skal skrives på et språk som sluttbrukere og markedstilsynsmyndighetene lett kan forstå.

7. Produsentene skal sikre at produktet følges av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon på et språk som forbrukerne og andre sluttbrukere lett kan forstå, slik det er fastsatt av vedkommende medlemsstat. Slike anvisninger, opplysninger og eventuell merking skal være klar, forståelig og tydelig.

8. Produsenter som anser eller har grunn til å tro at et produkt som de har brakt i omsetning, ikke er i samsvar med dette direktiv, skal umiddelbart treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar eller om nødvendig trekke det tilbake. Dersom produktet ikke oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv, skal produsentene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstatene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet, om dette, og gi nærmere opplysninger særlig om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet. I slike tilfeller skal produsentene føre et register over produkter som ikke oppfyller gjeldende tilgjengelighetskrav, og over klagene i den forbindelse.

9. Produsentene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å dokumentere produktets samsvar med regelverket, på et språk som myndigheten lett kan forstå. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om alle tiltak som treffes for å fjerne det manglene samsvaret med de gjeldende tilgjengelighetskravene hos produkter de har brakt i omsetning, særlig for å bringe produktene i samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene.

Artikkel 8

Representanter

1. En produsent kan ved skriftlig fullmakt utpeke en representant.

Forpliktelsene fastsatt i artikkel 7 nr. 1 og utarbeidingen av teknisk dokumentasjon skal ikke utgjøre en del av representantens fullmakt.

2. En representant skal utføre de oppgavene som er angitt i fullmakten fra produsenten. På grunnlag av fullmakten skal representanten minst

a) kunne stille EU-samsvarserklæringen og den tekniske dokumentasjonen til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i fem år,

b) på begrunnet anmodning fra en vedkommende nasjonale myndighet kunne gi denne alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å dokumentere produktets samsvar med regelverket,

c) på anmodning fra vedkommende nasjonale myndigheter kunne samarbeide med dem om alle tiltak som treffes for å fjerne den manglende oppfyllelsen av de gjeldende tilgjengelighetskravene hos produkter som omfattes av fullmakten.

Artikkel 9

Importørenes forpliktelser

1. Importørene skal bringe i omsetning bare produkter som er i samsvar med regelverket.

2. Før importørene bringer et produkt i omsetning, skal de sikre at produsenten har gjennomført framgangsmåten for samsvarsvurdering fastsatt i vedlegg IV. De skal sikre at produsenten har utarbeidet den tekniske dokumentasjonen som kreves i nevnte vedlegg, at produktet er påført CE-merkingen og følges av de nødvendige dokumentene, og at produsenten har oppfylt kravene fastsatt i artikkel 7 nr. 5 og 6.

3. Dersom en importør anser eller har grunn til å tro at et produkt ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv, skal importøren ikke bringe produktet i omsetning før det er brakt i samsvar. Dersom produktet ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal importøren underrette produsenten og markedstilsynsmyndighetene om dette.

4. Importørene skal angi navn, firma eller registrert varemerke og kontaktadresse på produktet eller, dersom dette ikke er mulig, på emballasjen eller i et dokument som følger med produktet. Kontaktopplysningene skal skrives på et språk som sluttbrukere og markedstilsynsmyndighetene lett kan forstå.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

5. Importørene skal sikre at produktet følges av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon på et språk som forbrukerne og andre sluttbrukere lett kan forstå, slik det er fastsatt av vedkommende medlemsstat.

6. Importørene skal så lenge de har ansvar for produktet, sikre at lagrings- eller transportvilkårene ikke setter produktets samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene i fare.

7. Importørene skal i fem år kunne stille en kopi av EU-samsvarserklæringen til rådighet for markedstilsynsmyndighetene, og skal sikre at den tekniske dokumentasjonen på anmodning kan gjøres tilgjengelig for disse myndighetene.

8. Importører som anser eller har grunn til å tro at et produkt som de har brakt i omsetning, ikke er i samsvar med dette direktiv, skal umiddelbart treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar eller om nødvendig trekke det tilbake. Dersom produktet ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal importørene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstatene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet, om dette, og gi nærmere opplysninger særlig om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet. I slike tilfeller skal importørene føre et register over produkter som ikke oppfyller gjeldende tilgjengelighetskrav, og over klagene i den forbindelse.

9. Importørene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å dokumentere produktets samsvar med regelverket, på et språk som myndigheten lett kan forstå. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om eventuelle tiltak som er truffet for å fjerne det manglende samsvaret med de gjeldende tilgjengelighetskravene hos produkter som de har brakt i omsetning.

Artikkel 10

Distributørenes forpliktelser

1. Når distributørene gjør et produkt tilgjengelig på markedet, skal de utvise behørig aktsomhet med hensyn til kravene i dette direktiv.

2. Før distributørene gjør et produkt tilgjengelig på markedet, skal de kontrollere at produktet er påført CE-merkingen, at det følges av de nødvendige dokumentene og av anvisninger og sikkerhetsopplysninger på et språk som lett kan forstås av forbrukerne og andre sluttbrukere i den medlemsstaten der produktet skal gjøres tilgjengelig på markedet, samt at produsenten og importøren har oppfylt kravene i henholdsvis artikkel 7 nr. 5 og 6 og artikkel 9 nr. 4.

3. Dersom en distributør anser eller har grunn til å tro at et produkt ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv, skal distributøren ikke gjøre produktet tilgjengelig på markedet før det er brakt i samsvar. Dersom produktet ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal distributøren underrette produsenten eller importøren og markedstilsynsmyndighetene om dette.

4. Distributørene skal så lenge de har ansvar for produktet, sikre at lagrings- eller transportvilkårene ikke setter produktets samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene i fare.

5. Distributører som anser eller har grunn til å tro at et produkt som de har gjort tilgjengelig på markedet, ikke er i samsvar med dette direktiv, skal sørge for at det blir truffet nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar eller om nødvendig trekke det tilbake. Dersom produktet ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal distributørene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstatene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet, om dette, og gi nærmere opplysninger særlig om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

6. Distributørene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å dokumentere produktets samsvar med regelverket. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om eventuelle tiltak som er truffet for å fjerne det manglende samsvaret med de gjeldende tilgjengelighetskravene hos produkter som de har gjort tilgjengelig på markedet.

Artikkel 11

Tilfeller der produsentenes forpliktelser gjelder for importører og distributører

En importør eller distributør skal anses som produsent i dette direktiv og skal være underlagt produsentens forpliktelser i henhold til artikkel 7 når vedkommende importør eller distributør bringer et produkt i omsetning under eget navn eller varemerke eller endrer et produkt som allerede er brakt i omsetning, på en slik måte at det kan påvirke produktets oppfyllelse av kravene i dette direktiv.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

Artikkel 12

Identifikasjon av markedsdeltakere som håndterer produkter

1. Markedsdeltakerne nevnt i artikkel 7-10 skal på anmodning oppgi følgende til markedstilsynsmyndighetene:

a) Alle andre markedsdeltakere som har levert et produkt til dem.

b) Alle andre markedsdeltakere som de har levert et produkt til.

2. Markedsdeltakerne nevnt i artikkel 7-10 skal kunne framlegge opplysningene nevnt i nr. 1 i denne artikkel i fem år etter at produktet er levert til dem, og i fem år etter at de har levert produktet.

3. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 26 for å endre dette direktiv med sikte på å endre tidsrommet nevnt i nr. 2 i denne artikkel for bestemte produkter. Dette endrede tidsrommet skal være lenger enn fem år og skal stå i forhold til den økonomiske levetiden for det aktuelle produktet.

KAPITTEL IV

Tjenesteyternes forpliktelser

Artikkel 13

Tjenesteyternes forpliktelser

1. Tjenesteyterne skal sikre at de utformer og leverer tjenester i samsvar med tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

2. Tjenesteyterne skal utarbeide de nødvendige opplysningene i samsvar med vedlegg V og skal forklare hvordan tjenestene oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene. Opplysningene skal gjøres tilgjengelig for offentligheten både skriftlig og muntlig, herunder på en måte som er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Tjenesteyterne skal oppbevare disse opplysningene så lenge tjenesten er i drift.

3. Uten at det berører artikkel 32 skal tjenesteyterne sikre at det foreligger framgangsmåter som sikrer at leveringen av tjenester forblir i samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene. Tjenesteyteren skal ta tilstrekkelig hensyn til endringer av kjennetegnene ved levering av tjenesten, endringer av gjeldende tilgjengelighetskrav og endringer av de harmoniserte standardene eller tekniske spesifikasjonene det vises til for å erklære tjenestens samsvar med tilgjengelighetskravene.

4. Ved manglende samsvar skal tjenesteyterne treffe de korrigerende tiltakene som er nødvendige for å bringe tjenesten i samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene. Dersom tjenesten ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal tjenesteyterne dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstatene der tjenesten leveres, om dette, og gi nærmere opplysninger særlig om tjenestens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

5. Tjenesteyterne skal på begrunnet anmodning fra vedkommende myndighet gi denne alle opplysninger som er nødvendige for å dokumentere produktets samsvar med de gjeldende tilgjengelighetskravene. De skal samarbeide med nevnte myndighet og på anmodning fra nevnte myndighet om ethvert tiltak som treffes for å bringe tjenesten i samsvar med disse kravene.

KAPITTEL V

Grunnleggende endring av produkter eller tjenester og uforholdsmessig stor byrde på markedsdeltakere

Artikkel 14

Grunnleggende endring og uforholdsmessig stor byrde

1. Tilgjengelighetskravene nevnt i artikkel 4 får anvendelse bare i den grad oppfyllelsen av dem

a) ikke krever en betydelig endring av et produkt eller en tjeneste som medfører grunnleggende endring av dens grunnleggende art, og

b) ikke medfører at de aktuelle markedsdeltakerne pålegges en uforholdsmessig stor byrde.

2. Markedsdeltakerne skal foreta en vurdering av hvorvidt oppfyllelse av tilgjengelighetskravene nevnt i artikkel 4 vil innføre en grunnleggende endring eller, på grunnlag av de relevante kriteriene fastsatt i vedlegg VI, pålegge en uforholdsmessig stor byrde, som fastsatt i nr. 1 i denne artikkel.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

3. Markedsdeltakerne skal dokumentere vurderingen nevnt i nr. 2. Markedsdeltakerne skal oppbevare alle relevante resultater i et tidsrom på fem år, regnet fra siste gang et produkt ble gjort tilgjengelig på markedet, eller etter siste levering av en tjeneste, etter hva som er relevant. På anmodning fra markedstilsynsmyndighetene eller fra myndighetene som har med ansvar for å kontrollere at tjenestene er i samsvar, etter hva som er relevant, skal markedsdeltakerne gi myndighetene en kopi av vurderingen nevnt i nr. 2.

4. Som unntak fra nr. 3 kan svært små bedrifter som håndterer produkter, unntas fra kravet om å dokumentere sin vurdering. Dersom en markedstilsynsmyndighet imidlertid ber om det, skal svært små bedrifter som håndterer produkter, og som har valgt å påberope seg nr. 1, gi myndigheten de faktiske opplysningene som er relevante for vurderingen nevnt i nr. 2.

5. Tjenesteytere som påberoper seg bokstav b) i nr. 1, skal med hensyn til hver enkelt kategori eller type tjeneste fornye sin vurdering av hvorvidt byrden er uforholdsmessig stor

a) når tjenestene tilbys endres, eller

b) når myndighetene med ansvar for å kontrollere tjenestenes samsvar, anmoder om det, og

c) under alle omstendigheter minst hvert femte år.

6. Dersom markedsdeltakerne mottar finansiering fra andre kilder enn sine egne midler, det være seg offentlig eller privat, som gis for å forbedre tilgjengeligheten, skal de ikke være berettiget til å påberope seg bokstav b) i nr. 1.

7. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 26 for å utfylle vedlegg VI med nærmere angivelse av de relevante kriteriene som skal tas i betraktning av markedsdeltakeren i forbindelse med vurderingen nevnt i nr. 2 i denne artikkel. Når Kommisjonen angir disse kriteriene nærmere, skal den ta hensyn ikke bare til de mulige fordelene for personer med nedsatt funksjonsevne, men også for personer med funksjonsbegrensninger.

Kommisjonen skal ved behov vedta den første slike delegerte rettsakten innen 28. juni 2020. En slik rettsakt skal få anvendelse tidligst fra 28. juni 2025.

8. Dersom markedsdeltakerne påberoper seg nr. 1 for et bestemt produkt eller en bestemt tjeneste, skal de sende opplysninger om dette til vedkommende markedstilsynsmyndigheter, eller de myndighetene som har ansvar for å kontrollere at tjenestene er i samsvar, i den medlemsstaten der det bestemte produktet bringes i omsetning eller der den bestemte tjenesten leveres.

Første ledd får ikke anvendelse på svært små bedrifter.

KAPITTEL VI

Harmoniserte standarder og tekniske spesifikasjoner for produkter og tjenester

Artikkel 15

Formodning om samsvar

1. Produkter og tjenester som er i samsvar med harmoniserte standarder eller deler av slike som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, skal formodes å oppfylle tilgjengelighetskravene i dette direktiv i den grad disse standardene eller deler av dem omfatter disse kravene.

2. Kommisjonen skal i samsvar med artikkel 10 i forordning (EU) nr. 1025/2012 anmode én eller flere europeiske standardiseringsorganisasjoner om å utarbeide harmoniserte standarder for tilgjengelighetskrav for produkter fastsatt i vedlegg I. Kommisjonen skal framlegge det første utkastet til slik anmodning til den relevante komiteen innen 28. juni 2021.

3. Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter tekniske spesifikasjoner som oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Ingen henvisning til harmoniserte standarder er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med forordning (EU) nr. 1025/2012, og

b) enten

   i) Kommisjonen har bedt én eller flere europeiske standardiseringsorganisasjoner om å utarbeide en harmonisert standard, og det er unødvendige forsinkelser i standardiseringsarbeidet, eller anmodningen er ikke blitt godkjent av noen europeisk standardiseringsorganisasjon, eller

UOFFISIELL OVERSETTELSE

ii) Kommisjonen kan godtgjøre at en teknisk spesifikasjon oppfyller kravene fastsatt i vedlegg II til forordning (EU) nr. 1025/2012, unntatt kravet om at de tekniske spesifikasjonene bør utarbeides av en ideell organisasjon.

Slike gjennomføringsrettsakter skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 27 nr. 2.

4. Produkter og tjenester som er i samsvar med de tekniske spesifikasjonene eller deler av disse, skal formodes å oppfylle tilgjengelighetskravene i dette direktiv i den grad disse tekniske spesifikasjonene eller deler av dem omfatter disse kravene.

KAPITTEL VII

Produkters samsvar og CE-merking

Artikkel 16

EU-samsvarserklæring for produkter

1. EU-samsvarserklæringen skal fastslå at det er påvist at de gjeldende tilgjengelighetskravene er oppfylt. Dersom artikkel 14 unntaksvis er brukt, skal EU-samsvarserklæringen angi hvilke tilgjengelighetskrav som er omfattet av dette unntaket.

2. EU-samsvarserklæringen skal være i henhold til malen fastsatt i vedlegg III til beslutning nr. 768/2008/EF. Den skal inneholde de opplysningene som er angitt i vedlegg V til dette direktiv, og skal oppdateres kontinuerlig. Kravene som gjelder den tekniske dokumentasjonen, skal ikke pålegge svært små bedrifter og SMB-er en urimelig byrde. Den skal oversettes til det eller de språkene som kreves av den medlemsstaten der produktet bringes i omsetning eller gjøres tilgjengelig på markedet.

3. Dersom et produkt omfattes av mer enn én unionsrettsakt som krever en EU-samsvarserklæring, skal det utarbeides en enkelt EU-samsvarserklæring med hensyn til alle slike unionsrettsakter. Erklæringen skal angi hvilke rettsakter den gjelder, herunder henvisninger til hvor de er kunngjort.

4. Ved å utarbeide EU-samsvarserklæringen påtar produsenten seg ansvaret for at produktet oppfyller kravene i dette direktiv.

Artikkel 17

Allmenne prinsipper for CE-merking av produkter

CE-merkingen er underlagt de allmenne prinsippene i artikkel 30 i forordning (EF) nr. 765/2008.

Artikkel 18

Regler og vilkår for påføring av CE-merkingen

1. CE-merkingen skal påføres produktet eller produktets merkeplate slik at den er synlig, lett leselig og ikke kan slettes. Dersom produktets art gjør at dette ikke er mulig eller berettiget, skal den påføres emballasjen og følgedokumentene.

2. CE-merkingen skal påføres før produktet bringes i omsetning.

3. Medlemsstatene skal basere seg på eksisterende ordninger for å sikre korrekt anvendelse av reglene for CE-merking, og treffe egnede tiltak i tilfelle urettmessig bruk av merkingen.

KAPITTEL VIII

Markedstilsyn for produkter og framgangsmåte ved beslutninger om beskyttelsestiltak

Artikkel 19

Markedstilsyn for produkter

1. Artikkel 15 nr. 3, artikkel 16-19, artikkel 21, artikkel 23-28 og artikkel 29 nr. 2 og 3 i forordning (EF) nr. 765/2008 får anvendelse på produkter.

2. Når vedkommende markedstilsynsmyndigheter utfører markedstilsyn for produkter, skal de dersom markedsdeltakeren har påberopt seg artikkel 14 i dette direktiv,

a) kontrollere at vurderingen nevnt i artikkel 14 er utført av markedsdeltakeren,

b) gjennomgå denne vurderingen og resultatene av den, herunder riktig bruk av kriteriene fastsatt i vedlegg VI, og

UOFFISIELL OVERSETTELSE

c) kontrollere at de gjeldende tilgjengelighetskravene er oppfylt.

3. Medlemsstatene skal sikre at opplysningene som innehas av markedstilsynsmyndighetene om markedsdeltakernes oppfyllelse av de gjeldende tilgjengelighetskravene i dette direktiv og vurderingen fastsatt i artikkel 14, gjøres tilgjengelige for forbrukerne på anmodning og i et tilgjengelig format, med mindre disse opplysningene ikke kan gis av fortrolighetshensyn som fastsatt i artikkel 19 nr. 5 i forordning (EF) nr. 765/2008.

Artikkel 20

Framgangsmåte på nasjonalt plan for håndtering av produkter som ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene

1. Dersom markedstilsynsmyndigheten i en medlemsstat har tilstrekkelig grunn til å tro at et produkt omfattet av dette direktiv ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, skal de foreta en vurdering av det aktuelle produktet som dekker alle krav fastsatt i dette direktiv. De berørte markedsdeltakerne skal samarbeide fullt ut med markedstilsynsmyndighetene for dette formål.

Dersom markedstilsynsmyndighetene i forbindelse med vurderingen nevnt i første ledd finner at produktet ikke oppfyller kravene fastsatt i dette direktiv, skal de omgående kreve at den berørte markedsdeltakeren treffer alle egnede korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar med disse kravene innen en rimelig frist som de fastsetter ut fra det manglende samsvaret.

Markedstilsynsmyndighetene skal pålegge den berørte markedsdeltakeren å trekke produktet tilbake fra markedet innen en rimelig forlenget frist, bare dersom den berørte markedsdeltakeren har unnlatt å treffe egnede korrigerende tiltak innen fristen nevnt i annet ledd.

Artikkel 21 i forordning (EF) nr. 765/2008 får anvendelse på tiltakene nevnt i annet og tredje ledd i dette nummer.

2. Dersom markedstilsynsmyndighetene anser at det manglende samsvaret ikke er begrenset til deres nasjonale territorium, skal de underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om resultatene av vurderingen og om de tiltakene de har pålagt markedsdeltakeren å treffe.

3. Markedsdeltakeren skal sikre at alle egnede korrigerende tiltak treffes med hensyn til alle aktuelle produkter som den har gjort tilgjengelig på unionsmarkedet.

4. Dersom den berørte markedsdeltakeren ikke treffer tilstrekkelige korrigerende tiltak innen fristen nevnt i nr. 1 tredje ledd, skal markedstilsynsmyndighetene treffe alle egnede midlertidige tiltak for å forby eller begrense tilgjengeliggjøring av produktet på sitt nasjonale marked eller trekke produktet tilbake fra dette markedet.

Markedstilsynsmyndighetene skal omgående underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om disse tiltakene.

5. Opplysningene nevnt i nr. 4 annet ledd skal omfatte alle tilgjengelige opplysninger, særlig opplysninger som er nødvendige for å identifisere det produktet som ikke oppfyller kravene, produktets opprinnelse, det påståtte manglende samsvarets art og hvilke tilgjengelighetskrav produktet ikke oppfyller, arten og varigheten av de nasjonale tiltakene som er truffet, og de argumentene som den berørte markedsdeltakeren har framsatt. Markedstilsynsmyndighetene skal særlig angi om det manglende samsvaret skyldes

a) at produktet ikke oppfyller de gjeldende tilgjengelighetskravene, eller

b) mangler ved de harmoniserte standardene eller de tekniske spesifikasjonene som er nevnt i artikkel 15, og som danner grunnlag for en samsvarsformodning.

6. Medlemsstater utenom den medlemsstaten som innledet framgangsmåten i henhold til denne artikkel, skal omgående underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om eventuelle tiltak som er truffet, og eventuelle tilleggsopplysninger de måtte ha om det aktuelle produktets manglende samsvar, samt eventuelle innvendinger de måtte ha mot det meldte nasjonale tiltaket.

7. Dersom det innen tre måneder etter mottak av opplysningene nevnt i nr. 4 annet ledd ikke er kommet innvendinger fra enten en medlemsstat eller Kommisjonen når det gjelder et midlertidig tiltak truffet av en medlemsstat, skal tiltaket anses som berettiget.

8. Medlemsstatene skal sikre at det omgående treffes egnede begrensende tiltak med hensyn til det aktuelle produktet, for eksempel at produktet trekkes tilbake fra deres marked.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

Artikkel 21

Unionsframgangsmåte ved beslutninger om beskyttelsestiltak

1. Dersom det etter at framgangsmåten i artikkel 20 nr. 3 og 4 er fullført, reises innvendinger mot et tiltak truffet av en medlemsstat, eller dersom Kommisjonen har rimelig dokumentasjon som tyder på at et nasjonalt tiltak strider mot unionsretten, skal Kommisjonen omgående innlede samråd med medlemsstatene og den eller de berørte markedsdeltakerne og vurdere det nasjonale tiltaket. På grunnlag av resultatene av denne vurderingen skal Kommisjonen beslutte om det nasjonale tiltaket er berettiget eller ikke.

Kommisjonen skal rette sin beslutning til alle medlemsstatene og umiddelbart oversende den til dem og til den eller de berørte markedsdeltakerne.

2. Dersom det nasjonale tiltaket nevnt i nr. 1 anses som berettiget, skal alle medlemsstater treffe de nødvendige tiltak for å sikre at produktet som ikke oppfyller kravene, trekkes tilbake fra deres marked, og underrette Kommisjonen om dette. Dersom det nasjonale tiltaket anses som uberettiget, skal vedkommende medlemsstat trekke tiltaket tilbake.

3. Dersom det nasjonale tiltaket nevnt i nr. 1 i denne artikkel anses som berettiget, og produktets manglende samsvar tilskrives mangler ved de harmoniserte standardene nevnt i artikkel 20 nr. 5 bokstav b), skal Kommisjonen anvende framgangsmåten fastsatt i artikkel 11 i forordning (EU) nr. 1025/2012.

4. Dersom det nasjonale tiltaket nevnt i nr. 1 i denne artikkel anses som berettiget, og produktets manglende samsvar tilskrives mangler ved de tekniske spesifikasjonene nevnt i artikkel 20 nr. 5 bokstav b), skal Kommisjonen omgående vedta gjennomføringsrettsakter som endrer eller opphever de aktuelle tekniske spesifikasjonene. Slike gjennomføringsrettsakter skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 27 nr. 2.

Artikkel 22

Formelt manglende samsvar

1. Med forbehold for artikkel 20 skal en medlemsstat pålegge den berørte markedsdeltakeren å bringe det manglende samsvaret til opphør dersom medlemsstaten fastslår ett av følgende tilfeller:

a) CE-merkingen er påført i strid med artikkel 30 i forordning (EF) nr. 765/2008 eller artikkel 18 i dette direktiv.

b) CE-merkingen er ikke påført.

c) Det er ikke utarbeidet noen EU-samsvarserklæring.

d) EU-samsvarserklæringen er ikke utarbeidet på riktig måte.

e) Teknisk dokumentasjon er enten utilgjengelig eller ufullstendig.

f) Opplysningene nevnt i artikkel 7 nr. 6 eller artikkel 9 nr. 4 mangler, er uriktige eller ufullstendige.

g) Eventuelle andre administrative krav fastsatt i artikkel 7 eller artikkel 9 er ikke oppfylt.

2. Dersom det manglende samsvaret nevnt i nr. 1 vedvarer, skal den berørte medlemsstaten treffe alle egnede tiltak for å begrense eller forby tilgjengeliggjøring av produktet på markedet eller sikre at det blir trukket tilbake fra markedet.

KAPITTEL IX

Samsvar for tjenester

Artikkel 23

Samsvar for tjenester

1. Medlemsstatene skal fastsette, gjennomføre og regelmessig oppdatere egnede framgangsmåter for å

a) kontrollere at tjenestene oppfyller kravene i dette direktiv, herunder vurderingen nevnt i artikkel 14 som artikkel 19 nr. 2 får tilsvarende anvendelse på,

b) følge opp klager eller rapporter om spørsmål som gjelder tjenestenes manglende samsvar med tilgjengelighetskravene i dette direktiv,

c) kontrollere at markedsdeltakeren har truffet de nødvendige korrigerende tiltak.

2. Medlemsstatene skal utpeke de myndighetene som skal ha ansvar for gjennomføringen av framgangsmåtene nevnt i nr. 1 med hensyn til tjenestenes samsvar.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

Medlemsstatene skal sikre at offentligheten blir underrettet om at myndighetene nevnt i første ledd finnes, og om deres ansvarsområder, identitet, arbeid og beslutninger. Disse myndighetene skal på anmodning gjøre disse opplysningene tilgjengelige i tilgjengelige formater.

KAPITTEL X

Tilgjengelighetskrav i andre unionsrettsakter

Artikkel 24

Tilgjengelighet i henhold til andre unionsrettsakter

1. Når det gjelder produktene og tjenestene nevnt i artikkel 2 i dette direktiv, skal tilgjengelighetskravene fastsatt i direktivets vedlegg I utgjøre obligatoriske tilgjengelighetskrav i henhold til artikkel 42 nr. 1 i direktiv 2014/24/EU og artikkel 60 nr. 1 i direktiv 2014/25/EU.

2. Ethvert produkt eller enhver tjeneste hvis egenskaper, elementer eller funksjoner oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg I til dette direktiv i samsvar med direktivets avsnitt VI, skal antas å oppfylle de relevante forpliktelsene fastsatt i andre unionsrettsakter enn dette direktiv med hensyn til tilgjengelighet når det gjelder disse egenskapene, elementene eller funksjonene, med mindre annet er fastsatt i disse andre rettsaktene.

Artikkel 25

Harmoniserte standarder og tekniske spesifikasjoner for andre unionsrettsakter

Samsvar med harmoniserte standarder og tekniske spesifikasjoner eller deler av disse som er vedtatt i samsvar med artikkel 15, skal skape en formodning om samsvar med artikkel 24 i den grad disse standardene og tekniske spesifikasjonene eller deler av disse oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

KAPITTEL XI

Delegerte rettsakter, gjennomføringsmyndighet og sluttbestemmelser

Artikkel 26

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.

2. Myndigheten til å vedta de delegerte rettsaktene nevnt i artikkel 4 nr. 9 skal gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 27. juni 2019.

Myndigheten til å vedta de delegerte rettsaktene nevnt i artikkel 12 nr. 3 og artikkel 14 nr. 7 skal gis Kommisjonen for en periode på fem år fra 27. juni 2019. Kommisjonen skal utarbeide en rapport om den delegerte myndigheten senest ni måneder før utløpet av femårsperioden. Den delegerte myndigheten skal stilltiende forlenges med perioder av samme varighet med mindre Europaparlamentet eller Rådet motsetter seg slik forlengelse senest tre måneder før utgangen av hver periode.

3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 4 nr. 9, artikkel 12 nr. 3 og artikkel 14 nr. 7 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.

4. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådspørre sakkyndige utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming

5. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.

6. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 4 nr. 9, artikkel 12 nr. 3 og artikkel 14 nr. 7 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på to måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom både Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke kommer til å gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med to måneder.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

Artikkel 27

Komitéprosedyre

1. Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikkel 28

Arbeidsgruppe

Kommisjonen skal opprette en arbeidsgruppe bestående av representanter for markedstilsynsmyndighetene, myndighetene som har ansvar for at tjenestene er i samsvar med kravene, og relevante berørte parter, herunder representanter for organisasjonene for personer med nedsatt funksjonsevne.

Arbeidsgruppen skal

a) lette utvekslingen av opplysninger og beste praksis mellom myndighetene og relevante berørte parter,

b) fremme samarbeid mellom myndigheter og relevante berørte parter i spørsmål som gjelder gjennomføringen av dette direktiv, for å sikre sammenheng i anvendelsen av tilgjengelighetskravene i dette direktiv og å overvåke nøye gjennomføringen av artikkel 14, og

c) gi råd, særlig til Kommisjonen, særlig med hensyn til gjennomføringen av artikkel 4 og 14.

Artikkel 29

Håndheving

1. Medlemsstatene skal sikre at det finnes egnede og effektive midler for å sikre at bestemmelsene i dette direktiv overholdes.

2. Midlene nevnt i nr. 1 skal omfatte

a) bestemmelser som gir en forbruker adgang til, i henhold til nasjonal rett, å bringe en sak inn for domstolene eller vedkommende forvaltningsmyndigheter for å sikre at nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv i nasjonal rett, blir overholdt,

b) bestemmelser som gir offentlige organer eller private foreninger, organisasjoner eller andre juridiske personer som har en rettmessig interesse av å sikre at dette direktiv overholdes, adgang til, i henhold til nasjonal rett eller overfor vedkommende forvaltningsmyndighet, å tre inn på vegne av eller til støtte for klageren og med vedkommendes godkjenning, i enhver rettergang eller forvaltningsmessig behandling for å sikre at forpliktelsene i henhold til dette direktiv håndheves.

3. Denne artikkel får ikke anvendelse på framgangsmåter ved tildeling av kontrakter som er omfattet av direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU.

Artikkel 30

Sanksjoner

1. Medlemsstatene skal fastsette regler for sanksjoner mot overtredelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv, og skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres.

2. De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Disse sanksjonene skal også ledsages av effektive korrigerende tiltak ved manglende samsvar fra markedsdeltakerens side.

3. Medlemsstatene skal umiddelbart underrette Kommisjonen om disse bestemmelsene og tiltakene og umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som påvirker dem.

4. Sanksjonene ta hensyn til omfanget av det manglende samsvaret, herunder hvor alvorlig det er og hvor mange enheter av de aktuelle produktene eller tjenestene som ikke oppfyller kravene, samt hvor mange personer som er påvirket.

5. Denne artikkel får ikke anvendelse på framgangsmåter ved tildeling av kontrakter som er omfattet av direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU.

Artikkel 31

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 28. juni 2022 vedta og kunngjøre de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

2. De skal anvende disse bestemmelsene fra 28. juni 2025.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

3. Som unntak fra nr. 2 i denne artikkel kan medlemsstatene beslutte å anvende tiltakene som gjelder forpliktelsene fastsatt i artikkel 4 nr. 8 senest fra og med 28. juni 2027.

4. Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

5. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

6. Medlemsstater som benytter muligheten fastsatt i artikkel 4 nr. 4 skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar for dette formål, og skal avgi rapport til Kommisjonen om framdriften på gjennomføringen av dem.

Artikkel 32

Overgangstiltak

1. Uten at det berører nr. 2 i denne artikkel skal medlemsstatene fastsette en overgangsperiode som utløper 28. juni 2030, og i løpet av den kan tjenesteyterne fortsatt levere sine tjenester ved hjelp av produkter som de lovlig har brukt til å levere lignende tjenester før nevnte dato.

Tjenesteavtaler som er inngått før 28. juni 2025, kan fortsette uten endring til de utløper, men ikke mer enn fem år fra nevnte dato.

2. Medlemsstatene kan fastsette at selvbetjeningsterminaler som brukes lovlig av tjenesteyterne til levering av tjenester før 28. juni 2025, fortsatt kan brukes til levering av lignende tjenester til slutten av deres økonomiske levetid, men ikke mer enn 20 år etter at de ble tatt i bruk.

Artikkel 33

Rapport og gjennomgåelse

1. Kommisjonen skal innen 28. juni 2030, og deretter hvert femte år, framlegge for Europaparlamentet, Rådet, Den økonomiske og sosiale komité og Regionkomiteen en rapport om anvendelsen av dette direktiv.

2. Rapportene skal blant annet i lys av den sosiale, økonomiske og teknologiske utviklingen omhandle utviklingen i tilgjengeligheten av produkter og tjenester, mulig fastlåsing til en bestemt teknologi eller hindringer for nyskaping samt dette direktivs virkning på markedsdeltakere og på personer med nedsatt funksjonsevne. Rapportene skal også vurdere om anvendelsen av artikkel 4 nr. 4 har bidratt til tilnærmingen av forskjellige tilgjengelighetskrav for det bygde miljøet med hensyn til persontransport, banktjenester for forbrukere og kundesentre i butikker tilhørende tilbydere av elektroniske kommunikasjonstjenester, dersom det er mulig, med sikte på å tillate en gradvis tilpasning til tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg III.

Rapportene skal også vurdere om anvendelsen av dette direktiv, særlig dets frivillige bestemmelser, har bidratt til tilnærmingen av tilgjengelighetskrav for det bygde miljøet som utgjør bygge- og anleggsarbeider som hører inn under virkeområdet for europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU([35]), direktiv 2014/24/EU og direktiv 2014/25/EU.

Rapportene skal også omhandle virkningen på det indre markeds virkemåte av anvendelsen av artikkel 14 i dette direktiv, herunder eventuelt på grunnlag av opplysninger som er mottatt i samsvar med artikkel 14 nr. 8, samt unntakene for svært små bedrifter. Rapportene skal fastslå hvorvidt dette direktiv har nådd sine mål, og hvorvidt det vil være hensiktsmessig å ta med nye produkter og tjenester, eller å utelukke visse produkter eller tjenester fra dette direktivs virkeområde, og de skal om mulig angi områder der byrden kan reduseres med sikte på en eventuell revisjon av dette direktiv.

Kommisjonen skal om nødvendig foreslå egnede tiltak, som kan omfatte lovgivningsmessige tiltak.

([35]) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014 om tildeling av konsesjonskontrakter (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 1).

UOFFISIELL OVERSETTELSE

3. Medlemsstatene skal i rimelig tid oversende Kommisjonen alle nødvendige opplysninger, slik at Kommisjonen kan utarbeide slike rapporter.

4. Kommisjonens rapporter skal ta hensyn til synspunktene til markedsdeltakerne og relevante ikke-statlige organisasjoner, herunder organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne.

Artikkel 34

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 35

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 17. april 2019.

For Europaparlamentet	*For Rådet*
A. TAJANI	G. CIAMBA
President	*Formann*

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG I

TILGJENGELIGHETSKRAV TIL PRODUKTER OG TJENESTER

Avsnitt I

Generelle tilgjengelighetskrav knyttet til alle produkter omfattet av dette direktiv i samsvar med artikkel 2 nr. 1

Produktene skal være utformet og produsert slik at de gir størst mulig forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne, og skal om mulig i eller på produktet ha tilgjengelige opplysninger om deres virkemåte og deres tilgjengelighetsegenskaper.

1. Krav til levering av opplysninger

   a) Opplysningene om bruk av produktet som gis på selve produktet (merking, anvisninger og advarsel) skal

      i) kunne oppfattes via mer enn én sensorisk kanal,

      ii) presenteres på en forståelig måte,

      iii) presenteres for brukerne på måter de kan oppfatte,

      iv) presenteres i skrifttyper med tilstrekkelig størrelse og egnet form, idet det tas hensyn til forventede bruksforhold, og ved hjelp av tilstrekkelig kontrast, samt justerbar avstand mellom bokstaver, linjer og avsnitt.

   b) Instruksene for bruk av et produkt, dersom de ikke gis på selve produktet, men gjøres tilgjengelig gjennom bruk av produktet eller på andre måter, for eksempel et nettsted, herunder produktets tilgjengelighetsfunksjoner, hvordan de skal aktiveres og hvordan de virker sammen med hjelpeløsninger, skal være offentlig tilgjengelige når produktet bringes i omsetning, og skal

      i) kunne oppfattes via mer enn én sensorisk kanal,

      ii) presenteres på en forståelig måte,

      iii) presenteres for brukerne på måter de kan oppfatte,

      iv) presenteres i skrifttyper med tilstrekkelig størrelse og egnet form, idet det tas hensyn til forventede bruksforhold, og ved hjelp av tilstrekkelig kontrast, samt justerbar avstand mellom bokstaver, linjer og avsnitt,

      v) når det gjelder innhold, gjøres tilgjengelig i tekstformater som kan brukes til å generere alternative hjelpeformater som skal presenteres på forskjellige måter og via mer enn én sensorisk kanal,

      vi) følges av en alternativ framstilling av ikke-tekstlig innhold,

      vii) inneholde en beskrivelse av produktets brukergrensesnitt (håndtering, kontroll og tilbakemelding, inn- og utdata) som er gitt i samsvar med nr. 2; beskrivelsen skal for hvert av punktene i nr. 2 angi om produktet har disse funksjonene,

      viii) inneholde en beskrivelse av produktets funksjonalitet som gis av funksjoner som tar sikte på å ivareta behovene til personer med nedsatt funksjonsevne i samsvar med nr. 2; beskrivelsen skal for hvert av punktene i nr. 2 angi om produktet har disse funksjonene,

      ix) inneholde en beskrivelse av produktets programvare- og maskinvaregrensesnitt med hjelpemidlene; beskrivelsen skal inneholde en liste over de hjelpemidlene som er testet sammen med produktet.

2. Utforming av brukergrensesnitt og funksjonalitet

   Produktet, herunder dets brukergrensesnitt, skal inneholde egenskaper, elementer og funksjoner som gjør at personer med nedsatt funksjonsevne kan få tilgang til, oppfatte, betjene, forstå og kontrollere produktet ved å sikre at

   a) når produktet tillater kommunikasjon, herunder interpersonell kommunikasjon, betjening, levering av opplysninger, kontroll og orientering, skal disse funksjonene være tilgjengelige via mer enn én sensorisk kanal, særlig ved å gi alternative løsninger for syn, hørsel, tale og taktile elementer,

   b) når produktet bruker tale, skal det gi alternative løsninger for tale og stemmestyring for kommunikasjon, betjening, kontroll og orientering,

UOFFISIELL OVERSETTELSE

c) når produktet bruker visuelle elementer, skal det tillate fleksibel forstørrelse, lysstyrke og kontrast til kommunikasjon, levering av opplysninger og betjening samt sikre samvirkingsevne med programmer og hjelpemidler for navigering i grensesnittet,

d) når produktet bruker farge til å formidle opplysninger, angi en handling, kreve et svar eller identifisere elementer, skal det gi en alternativ løsning til farge,

e) når produktet bruker lydsignaler til å formidle opplysninger, angi en handling, kreve et svar eller identifisere elementer, skal det gi en alternativ løsning til lydsignaler,

f) når produktet bruker visuelle elementer, skal det gi fleksible måter for å forbedre bildekvaliteten,

g) når produktet bruker lyd, skal brukeren kunne kontrollere volum og hastighet og forbedrede lydfunksjoner, herunder reduksjon av forstyrrende lydsignaler fra produkter i nærheten og bedre lydkvalitet,

h) når produktet må betjenes og styres manuelt, skal det ha mulighet for sekvensiell styring og alternativer for finmotorisk styring, for dermed å unngå behovet for samtidige handlinger for å betjene produktet, og skal bruke taktile elementer,

i) produktet skal unngå betjeningsmåter som krever stor rekkevidde og styrke,

j) produktet skal unngå å utløse anfall på grunn av lysfølsomhet,

k) produktet skal ivareta brukerens personvern når han eller hun bruker tilgjengelighetsegenskaper,

l) produktet skal være et alternativ til biometrisk identifikasjon og kontroll,

m) produktet skal sikre konsekvent funksjonalitet og gi tilstrekkelig og fleksibel tid for samhandling,

n) produktet skal ha programvare og maskinvare som gir et grensesnitt mot hjelpemiddelteknologier,

o) produktet skal oppfylle følgende sektorspesifikke krav:

i) Selvbetjeningsterminaler

— skal ha teknologi for tekst-til-tale,

— skal gjøre det mulig å bruke hodetelefoner,

— dersom det kreves respons innen en viss tid, skal brukeren varsles via mer enn én sensorisk kanal,

— skal gi mulighet for å forlenge den responstiden som er angitt,

— skal ha tilstrekkelig kontrast og taktilt merkbare taster og betjeningsinnretninger når taster og betjeningsinnretninger er tilgjengelige,

— skal ikke kreve at en tilgjengelighetsegenskap må aktiveres for at en bruker som har behov for den, kan slå den på,

— når produktet bruker lyd eller lydsignal, skal den/det være kompatibel(t) med hjelpemidler og teknologi som er tilgjengelig på unionsplan, herunder hørselsteknologier som høreapparater, teleslynger, cochleaimplantater og hørselshjelpemidler.

ii) Lesebrett skal ha teknologi for tekst-til-tale.

iii) Forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling som brukes til levering av elektroniske kommunikasjonstjenester

— skal, når slike produkter har kapasitet for tekst i tillegg til tale, sørge for behandling av sanntidstekst og støtte hi-fi-lyd,

— skal, når de har kapasitet for video i tillegg til eller i kombinasjon med tekst og tale, sørge for behandling av totale konversasjonstjenester, herunder synkronisert tale, sanntidstekst og video med en oppløsning muliggjør kommunikasjon med tegnspråk,

— skal sikre effektiv trådløs tilkopling til hørselsteknologier,

— skal unngå interferens med hjelpemidler.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

iv) Forbrukerterminalutstyr med kapasitet for interaktiv databehandling som brukes til å få tilgang til audiovisuelle medietjenester, skal gjøre tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne de tilgjengelighetskomponentene som leverandøren av audiovisuelle medietjenester tilbyr, med hensyn til brukertilgang, valg, kontroll og personalisering, og med hensyn til oversending til hjelpemidler.

3. Støttetjenester

Dersom slike er tilgjengelige, skal støttetjenester (informasjonsskranker/informasjonstjenester, kundetjenester, teknisk støtte, taleformidlingstjenester og opplæringstjenester) gi opplysninger om tilgjengeligheten av produktet og dets kompatibilitet med hjelpemiddelteknologier ved hjelp av tilgjengelige kommunikasjonsformer.

Avsnitt II

Tilgjengelighetskrav knyttet til produkter nevnt i artikkel 2 nr. 1, unntatt selvbetjeningsterminalene nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav b)

I tillegg til kravene i avsnitt I skal emballasjen og anvisningene for produkter som omfattes av dette avsnitt, gjøres tilgjengelig for å oppnå størst mulig forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne. Dette innebærer at

a) produktets emballasje, herunder opplysningene på den (for eksempel om åpning, lukking, bruk, sluttbehandling) og eventuelle opplysninger om produktets tilgjengelighetsegenskaper, skal gjøres tilgjengelig, og dersom det er mulig, skal disse tilgjengelige opplysningene angis på emballasjen,

b) anvisningene om installering og vedlikehold, oppbevaring og sluttbehandling av produktet som ikke gis på selve produktet, men gjøres tilgjengelig på andre måter, for eksempel et nettsted, skal være offentlig tilgjengelig når produktet bringes i omsetning, og skal

   i) kunne oppfattes via mer enn én sensorisk kanal,

   ii) presenteres på en forståelig måte,

   iii) presenteres for brukerne på måter de kan oppfatte,

   iv) presenteres i skrifttyper med tilstrekkelig størrelse og egnet form, idet det tas hensyn til forventede bruksforhold, og ved hjelp av tilstrekkelig kontrast, samt justerbar avstand mellom bokstaver, linjer og avsnitt,

   v) når det gjelder innhold, gjøres tilgjengelig i tekstformater som kan brukes til å generere alternative hjelpeformater som skal presenteres på forskjellige måter og via mer enn én sensorisk kanal, og

   vi) anvisninger som inneholder ikke-tekstlig innhold, skal følges av en alternativ framstilling av dette innholdet.

Avsnitt III

Generelle tilgjengelighetskrav knyttet til alle tjenester omfattet av dette direktiv i samsvar med artikkel 2 nr. 2

Levering av tjenester for å oppnå størst mulig forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne, skal oppnås ved å

a) sikre tilgjengeligheten av produktene som brukes ved leveringen av tjenesten, i samsvar med avsnitt I i dette vedlegg og, dersom det er relevant, avsnitt II,

b) gi opplysninger om tjenestens virkemåte, og dersom produktene brukes ved leveringen av tjenesten, dens forbindelse til disse produktene, samt opplysninger om deres tilgjengelighetsegenskaper og samvirkingsevne med hjelpemidler og utstyr

   i) ved å gjøre opplysningene tilgjengelig via mer enn én sensorisk kanal,

   ii) ved å presentere opplysningene på en forståelig måte,

   iii) ved å presentere opplysningene for brukerne på måter de kan oppfatte,

   iv) ved å gjøre innholdet tilgjengelig i tekstformater som kan brukes til å generere alternative hjelpeformater som skal presenteres på forskjellige måter av brukerne og via mer enn én sensorisk kanal,

   v) ved å bruke skrifttyper med tilstrekkelig størrelse og egnet form, idet det tas hensyn til forventede bruksforhold, og ved hjelp av tilstrekkelig kontrast, samt justerbar avstand mellom bokstaver, linjer og avsnitt,

UOFFISIELL OVERSETTELSE

vi) ved å utfylle eventuelt ikke-tekstlig innhold med en alternativ framstilling av dette innholdet, og

vii) ved å gi elektroniske opplysninger som kreves ved leveringen av tjenesten på en ensartet og tilstrekkelig måte ved å gjøre dem oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste,

c) gjøre nettsteder, herunder tilknyttede nettbaserte applikasjoner og mobilenhetsbaserte tjenester, herunder mobilapplikasjoner, tilgjengelige på en konsekvent og tilstrekkelig måte ved å gjøre dem oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste,

d) dersom slike er tilgjengelige, skal støttetjenester (informasjonsskranker/informasjonstjenester, kundetjenester, teknisk støtte, taleformidlingstjenester og opplæringstjenester) som gir opplysninger om tilgjengeligheten av tjenesten og dens kompatibilitet med hjelpemiddelteknologier ved hjelp av tilgjengelige kommunikasjonsformer.

Avsnitt IV

Ytterligere tilgjengelighetskrav knyttet til bestemte tjenester

For å sikre at tjenestene leveres på en måte som i størst mulig grad muliggjør forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne, skal følgende tiltak treffes for å ta med funksjoner, praksis, retningslinjer og framgangsmåter samt endringer i utføringen av den aktuelle tjenesten, som ivaretar behovene til personer med nedsatt funksjonsevne og sikrer samvirkingsevne med hjelpemiddelteknologier:

a) For elektroniske kommunikasjonstjenester, herunder nødkommunikasjon nevnt i artikkel 109 nr. 2 i direktiv (EU) 2018/1972, ved å

i) levere sanntidstekst i tillegg til talekommunikasjon,

ii) levere total konversasjonstjeneste dersom det leveres video i tillegg til talekommunikasjon,

iii) sikre at nødkommunikasjon som bruker tale og tekst (herunder sanntidstekst) er synkronisert, og dersom det leveres video, også er synkronisert som total konversasjonstjeneste og overføres av tilbydere av elektroniske kommunikasjonstjenester til den best egnede alarmsentralen.

b) For tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester, ved å

i) levere elektroniske programoversikter (EPG-er) som er oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste og gir opplysninger om muligheten for tilgjengelighet,

ii) sikre at tilgjengelighetskomponentene (tilgangstjenestene) for audiovisuelle medietjenester, for eksempel undertekster for døve og hørselshemmede, synstolking, oppleste undertekster og tegnspråkfortolkning overføres i sin helhet med tilstrekkelig god kvalitet for nøyaktig visning, og er synkronisert med lyd og video, samtidig som det gir brukeren kontroll over visning og bruk.

c) For persontransport med luftfartøy, buss, jernbane og på vannvei, unntatt transport i byer og forsteder og regional transport, ved å

i) sikre levering av opplysninger om tilgjengeligheten av kjøretøyer, den omgivende infrastrukturen og det bygde miljøet og om bistand til personer med nedsatt funksjonsevne,

ii) sikre levering av opplysninger om smarte billettsystemer (elektronisk plassreservasjon, bestilling av billetter osv.), reiseinformasjon i sanntid (ruteplaner, opplysninger om trafikkforstyrrelser, korresponderende ruter, videre transport med andre transportsystemer osv.) og ytterligere opplysninger (for eksempel bemanning av stasjoner, heiser som er ute av drift eller tjenester som er midlertidig ute av drift).

d) For transport i byer og forsteder og regional transport ved å sikre tilgjengelighet av selvbetjeningsterminaler som brukes ved levering av tjenester i samsvar med avsnitt I i dette vedlegg.

e) For banktjenester for forbrukere ved å

i) tilby identifikasjonsmetoder, elektroniske signaturer, sikkerhets- og betalingstjenester som er oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste,

ii) sikre at opplysningene er forståelige uten å overstige en vanskelighetsgrad som er høyere enn nivå B2 (øvre middelnivå) i Europarådets felles europeiske referanseramme for språk.

f) For e-bøker ved å

i) sikre at når en e-bok inneholder lyd i tillegg til tekst, har den synkronisert tekst og lyd,

UOFFISIELL OVERSETTELSE

ii) sikre at digitale e-bokfiler ikke hindrer hjelpemiddelteknologi i å fungere slik den skal,

iii) sikre tilgang til innholdet, navigeringen i filens innhold og oppsett, herunder dynamisk oppsett, levering av struktur, fleksibilitet og valgmuligheter i presentasjonen av innholdet,

iv) muliggjøre alternative gjengivelser av innholdet og dets samvirkingsevne med en rekke hjelpemiddelteknologier på en slik måte at det er oppfattbart, betjenbart, forståelig og robust,

v) gjøre dem søkbare ved å gi opplysninger via metadata om deres tilgjengelighetsegenskaper,

vi) sikre at tiltak for forvaltning av digitale rettigheter ikke blokkerer tilgjengelighetsegenskaper.

g) For e-handelstjenester ved å

i) gi opplysninger om tilgjengelighet av produktene og tjenestene som selges, når disse opplysningene gis av den ansvarlige markedsdeltakeren,

ii) sikre tilgjengelighet av funksjonene for identifikasjon, sikkerhet og betaling når de leveres som en del av en tjeneste i stedet for et produkt, ved å gjøre dem oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste,

iii) tilby identifikasjonsmetoder, elektroniske signaturer og betalingstjenester som er oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste.

Avsnitt V

Særlige tilgjengelighetskrav knyttet til mottak av nødkommunikasjon til det felles europeiske nødnummeret «112» av den best egnede alarmsentralen

For å oppnå størst mulig forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne, skal mottak av nødkommunikasjon til det felles europeiske nødnummeret «112» av den best egnede alarmsentralen oppnås ved å ta med funksjoner, praksis, retningslinjer og framgangsmåter samt endringer som er rettet mot å ivareta behovene til personer med nedsatt funksjonsevne.

Nødkommunikasjon til det felles europeiske nødnummeret «112» skal besvares riktig og håndteres best mulig ut fra den nasjonale organiseringen av nødmeldingssystemene av den best egnede alarmsentralen, ved bruk av samme kommunikasjonsmiddel som den ble mottatt på, det vil si ved å bruke synkronisert tale og tekst (herunder sanntidstekst), eller dersom det leveres video, tale, tekst (herunder sanntidstekst) og video synkronisert som total konversasjonstjeneste.

Avsnitt VI

Tilgjengelighetskrav for egenskaper, elementer eller funksjoner for produkter og tjenester i samsvar med artikkel 24 nr. 2

Forutsetningen for å overholde forpliktelsene fastsatt i andre unionsrettsakter med hensyn til egenskaper, elementer eller funksjoner for produkter og tjenester, krever følgende:

1. Produkter

a) Tilgjengeligheten til opplysninger om virkemåten og tilgjengelighetsegenskapene knyttet til produkter er i samsvar med de tilsvarende elementene fastsatt i avsnitt I i dette vedlegg, det vil si opplysninger om bruk av produktet som gis på selve produktet, og anvisninger for bruk av et produkt, som ikke gis på selve produktet, men som gjøres tilgjengelige gjennom bruk av produktet eller på annen måte, for eksempel på et nettsted.

b) Tilgjengeligheten av egenskaper, elementer og funksjoner for utformingen av brukergrensesnitt og funksjonalitet for produkter oppfyller de tilsvarende tilgjengelighetskravene for slik utforming av brukergrensesnitt eller funksjonalitet fastsatt i nr. 2 i avsnitt I i dette vedlegg.

c) Tilgjengeligheten av emballasjen, herunder opplysningene på den og anvisningene om installering og vedlikehold, oppbevaring og sluttbehandling av produktet som ikke gis på selve produktet, men gjøres tilgjengelig på andre måter, for eksempel et nettsted, unntatt selvbetjeningsterminaler, oppfyller de tilsvarende tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt II i dette vedlegg.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

2. Tjenester

Tilgjengeligheten av egenskaper, elementer og funksjoner for tjenester oppfyller de tilsvarende tilgjengelighetskravene for disse egenskapene, elementene og funksjonene fastsatt i de avsnittene i dette vedlegg som gjelder tjenester.

Avsnitt VII

Funksjonelle ytelseskriterier

Dersom tilgjengelighetskravene fastsatt i avsnitt I-VI i dette vedlegg ikke ivaretar én eller flere funksjoner for utformingen og produksjonen av produkter eller leveringen av tjenester, skal for å oppnå størst mulig forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne, disse funksjonene eller midlene være tilgjengelige ved å overholde de tilhørende funksjonelle ytelseskriteriene.

Disse funksjonelle ytelseskriteriene kan bare brukes som et alternativ til ett eller flere særlige tekniske krav når det vises til disse i tilgjengelighetskravene, dersom, og bare dersom anvendelsen av de aktuelle funksjonelle ytelseskriteriene oppfyller tilgjengelighetskravene og det fastslås at utformingen og produksjon av produkter og leveringen av tjenester gir likeverdig eller økt tilgjengelighet for forventet bruk av personer med nedsatt funksjonsevne.

a) Bruk uten syn

Dersom produktet eller tjenesten har visuelle betjeningsmåter, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som ikke krever syn.

b) Bruk med nedsatt syn

Dersom produktet eller tjenesten har visuelle betjeningsmåter, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som gjør det mulig for brukerne å betjene produktet med nedsatt syn.

c) Bruk uten fargesyn

Dersom produktet eller tjenesten har visuelle betjeningsmåter, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som ikke krever fargesyn.

d) Bruk uten hørsel

Dersom produktet eller tjenesten har auditive betjeningsmåter, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som ikke krever hørsel.

e) Bruk med nedsatt hørsel

Dersom produktet eller tjenesten har auditive betjeningsmåter, skal det/den ha minst én betjeningsmåte med forbedrede lydfunksjoner som gjør det mulig for brukere med nedsatt hørsel å betjene produktet.

f) Bruk uten taleevne

Dersom produktet eller tjenesten krever stemmestyring fra brukerne, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som ikke krever taleevne. Stemmestyring omfatter lyder som lages med munnen, for eksempel tale, plystring eller klikkelyder.

g) Bruk med begrenset bevegelsesevne eller styrke

Dersom produktet eller tjenesten krever manuell handling, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som gjør det mulig for brukerne å bruke produktet ved hjelp av alternative handlinger som ikke krever finmotorisk styring og betjening, håndstyrke eller bruk av mer enn en betjeningsinnretning om gangen.

h) Bruk med begrenset rekkevidde

Produktenes betjeningselementer skal være innen rekkevidde for alle brukere. Dersom produktet eller tjenesten har en manuell betjeningsmåte, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som kan brukes med begrenset rekkevidde og begrenset styrke.

i) Minimering av risikoen for å utløse anfall på grunn av lysfølsomhet

Dersom produktet eller tjenesten har visuelle betjeningsmåter, skal det/den unngå betjeningsmåter som kan utløse anfall på grunn av lysfølsomhet.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

j) Bruk med begrenset kognisjon

Produktet eller tjenesten skal ha minst én betjeningsmåte med egenskaper som gjør det enklere og lettere å bruke.

k) Personvern

Dersom produktet eller tjenesten har egenskaper som leveres med tanke på tilgjengelighet, skal det/den ha minst én betjeningsmåte som ivaretar personvernet ved bruk av de egenskapene som leveres med tanke på tilgjengelighet.

———

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG II

VEILEDENDE IKKE-BINDENDE EKSEMPLER PÅ MULIGE LØSNINGER SOM BIDRAR TIL Å OPPFYLLE TILGJENGELIGHETSKRAVENE I VEDLEGG I

AVSNITT I:

EKSEMPLER KNYTTET TIL GENERELLE TILGJENGELIGHETSKRAV FOR ALLE PRODUKTER SOM OMFATTES AV DETTE DIREKTIV I SAMSVAR MED ARTIKKEL 2 NR. 1

KRAV I AVSNITT I I VEDLEGG I	EKSEMPLER
1. Levering av opplysninger	
(a)	
(i)	Gi visuell og taktil informasjon eller visuell og auditiv informasjon som angir hvor et kort skal settes inn i en selvbetjeningsterminal, slik at blinde og døve personer kan bruke terminalen.
(ii)	Bruke samme ord på en konsekvent måte eller i en klar og logisk struktur, slik at personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne bedre kan forstå dem.
(iii)	Supplere en tekstadvarsel med et taktilt relieffbasert format eller med lyd, slik at blinde personer kan oppfatte den.
(iv)	Gjøre det mulig for synshemmede personer å lese tekst.
(b)	
(i)	Levere elektroniske filer som kan leses av en datamaskin som bruker skjermlesere slik at blinde kan bruke opplysningene.
(ii)	Bruke samme ord på en konsekvent måte eller i en klar og logisk struktur, slik at personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne bedre kan forstå dem.
(iii)	Levere undertekster når det gis instruksjoner ved hjelp av video.
(iv)	Gjøre det mulig for synshemmede personer å lese teksten.
(v)	Skrive ut teksten i punktskrift slik at en blind person kan bruke den.
(vi)	Supplere et diagram med en tekstbeskrivelse som identifiserer de viktigste elementene eller beskriver sentrale handlinger.
(vii)	Eksempel ikke gitt.
(viii)	Eksempel ikke gitt.
(ix)	Utstyre kontantautomater med en kontakt og programvare slik at det kan koples til en hodetelefon som vil motta teksten på skjermen i form av lyd.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

2.	Utforming av brukergrensesnitt og funksjonalitet
(a)	Gi instruksjoner i form av tale og tekst, eller ved å forsyne et tastatur med taktile tegn, slik at personer som er blinde eller hørselshemmede kan samhandle med produktet.
(b)	I tillegg til de talte instruksjonene i en selvbetjeningsterminal for eksempel tilby instruksjoner i form av tekst eller bilder, slik at døve personer også kan utføre den handlingen som kreves.
(c)	Gjøre det mulig for brukerne å forstørre en tekst, zoome inn på et bestemt piktogram eller å øke kontrasten, slik at synshemmede personer klarer å oppfatte opplysningene.
(d)	I tillegg til muligheten til å trykke på grønn eller rød knapp for å velge et alternativ, forsyne knappene med tekst som viser hva alternativene er, for å gjøre det mulig for personer som er fargeblinde å velge.
(e)	Når en datamaskin gir et feilsignal, vise en tekst eller et bilde som angir feilen, slik at døve personer forstår at det har oppstått en feil.
(f)	Gjøre det mulig å ha større kontrast på forgrunnsbilder slik at personer med nedsatt syn kan se dem.
(g)	Gjøre det mulig for en som bruker en telefon å velge lydstyrke og redusere forstyrrelser fra høreapparater, slik at hørselshemmede personer kan bruke telefonen.
(h)	Gjøre knappene på berøringsskjermene større og la det være god avstand mellom dem slik at personer med skjelving kan trykke på dem.
(i)	Sikre at knapper som skal trykkes på, ikke krever stor kraft, slik at personer med nedsatt motorisk funksjonsevne kan bruke dem.
(j)	Unngå flimrende bilder, slik at personer som kan få anfall, ikke er utsatt for risiko.
(k)	Tillate bruk av hodetelefoner når kontantautomater gir muntlig informasjon.
(l)	Som et alternativ til gjenkjennelse ved hjelp av fingeravtrykk, gjøre det mulig for brukere som ikke kan bruke hendene, å velge et passord for å låse eller låse opp en mobiltelefon.
(m)	Sikre at programvaren reagerer på en forutsigbar måte når det utføres en bestemt handling, og gi tilstrekkelig tid til å skrive inn et passord, slik at det er lett å bruke for personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne.
(n)	Tilby en tilkopling til en oppdaterbar punktskriftskjerm slik at blinde personer kan bruke datamaskinen.
(o)	Eksempler på sektorspesifikke krav.
(i)	Eksempel ikke gitt.
(ii)	Eksempel ikke gitt.
(iii) Første strekpunkt	Sikre at en mobiltelefon bør kunne håndtere konversasjoner i sanntidstekst, slik at hørselshemmede personer kan utveksle opplysninger på en interaktiv måte.
(iii) Fjerde	Gjøre det mulig med samtidig bruk av video for å vise tegnspråk og tekst for å skrive en melding,

UOFFISIELL OVERSETTELSE

strekpunkt	slik at to døve personer kan kommunisere med hverandre eller med en hørende person.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

(iv)	Sikrer at undertekster overføres gjennom dekoderen og kan brukes av døve personer.

3. Støttetjenester Eksempel ikke gitt.

AVSNITT II:

EKSEMPLER KNYTTET TIL TILGJENGELIGHETSKRAV FOR PRODUKTER NEVNT I ARTIKKEL 2 NR. 1, UNNTATT SELVBETJENINGSTERMINALENE NEVNT I ARTIKKEL 2 NR. 1 BOKSTAV b)

KRAV I AVSNITT II I VEDLEGG I	EKSEMPLER
Emballasje og bruksanvisning til produkter	
(a)	Angi på emballasjen at telefonen har tilgjengelighetsegenskaper for personer med nedsatt funksjonsevne.
(b)	
(i)	Levere elektroniske filer som kan leses av en datamaskin som bruker skjermlesere slik at blinde kan bruke opplysningene.
(ii)	Bruke samme ord på en konsekvent måte eller i en klar og logisk struktur, slik at personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne bedre kan forstå dem.
(iii)	Supplere en tekstadvarsel med et taktilt relieffbasert format eller med lyd, slik at blinde personer kan motta advarselen.
(iv)	Gjøre det mulig for synshemmede personer å lese teksten.
(v)	Skrive ut teksten i punktskrift slik at en blind person kan lese den.
(vi)	Supplere et diagram med en tekstbeskrivelse som identifiserer de viktigste elementene eller beskriver sentrale handlinger.

AVSNITT III:

EKSEMPLER KNYTTET TIL GENERELLE TILGJENGELIGHETSKRAV FOR ALLE TJENESTER SOM OMFATTES AV DETTE DIREKTIV I SAMSVAR MED ARTIKKEL 2 NR. 2

KRAV I AVSNITT III I VEDLEGG I	EKSEMPLER
Levering av tjenester	
(a)	Eksempel ikke gitt.
(b)	
(i)	Levere elektroniske filer som kan leses av en datamaskin som bruker skjermlesere slik at blinde kan bruke opplysningene.
(ii)	Bruke samme ord på en konsekvent måte eller i en klar og logisk struktur, slik at personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne bedre kan forstå dem.
(iii)	Ta med undertekster når det gis instruksjoner ved hjelp av video.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

(iv)	Gjøre det mulig for en blind person å bruke en fil ved å skrive den ut i punktskrift.
(v)	Gjøre det mulig for synshemmede personer å lese teksten.
(vi)	Supplere et diagram med en tekstbeskrivelse som identifiserer de viktigste elementene eller beskriver sentrale handlinger.
(vii)	Dersom en tjenesteyter tilbyr en USB-nøkkel som inneholder opplysninger om tjenesten, sørge for at opplysningene er tilgjengelige.
(c)	Gi beskrivelse med tekst for bilder, gjøre alle funksjoner tilgjengelig fra et tastatur, gi brukerne nok tid til å lese, sørge for at innhold vises og fungerer på en forutsigbar måte, og sørge for kompatibilitet med hjelpemiddelteknologier, slik at personer med forskjellige typer av nedsatt funksjonsevne kan samhandle med et nettsted.
(d)	Eksempel ikke gitt.

AVSNITT IV:

EKSEMPLER KNYTTET TIL TILGJENGELIGHETSKRAV FOR BESTEMTE TJENESTER

KRAV I AVSNITT IV I VEDLEGG I	EKSEMPLER
Bestemte tjenester	
(a)	
(i)	Gjøre det mulig for hørselshemmede personer å skrive og motta tekst på en interaktiv måte og i sanntid.
(ii)	Gjøre det mulig for døve personer å bruke tegnspråk for å kommuniserer seg imellom.
(iii)	Sørge for at en person som har svekket taleevne og hørselsskade og som velger å bruke en blanding av tekst, tale og video, vet at kommunikasjonen overføres gjennom nettet til en nødmeldingstjeneste.
(b)	
(i)	Sørge for at en blind person kan velge programmer på TV.
(ii)	Støtte muligheten for å velge, personalisere og vise «tilgangstjenester» som undertekster for døve eller hørselshemmede personer, synstolking, oppleste undertekster og tegnspråkfortolkning, ved å sørge for midler for effektiv trådløs tilkopling til hørselsteknologier eller ved å tilby brukeren betjeningsinnretninger som gjør det mulig å aktivere «tilgangstjenester» for audiovisuelle medietjenester like enkelt som med de primære mediekontrollene.
(c)	
(i)	Eksempel ikke gitt.
(ii)	Eksempel ikke gitt.
(d)	Eksempel ikke gitt.
(e)	
(i)	Gjøre identifikasjonsvinduene på en skjerm leselige ved hjelp av skjermlesere, slik at blinde personer kan bruke dem.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

(ii)	Eksempel ikke gitt.

(f)

(i)	Gjøre det mulig for en person med dysleksi å lese og høre teksten samtidig.
(ii)	Gjøre det mulig med synkronisert tekst og lyd eller muliggjøre oppdaterbar punktskrift.
(iii)	Gjør det mulig for en blind person å få tilgang til innholdsfortegnelsen eller skifte kapittel.
(iv)	Eksempel ikke gitt.
(v)	Sikre at opplysninger om tilgjengelighetsegenskapene ligger i den elektroniske filen, slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan være orientert om dette.
(vi)	Sikre at det ikke er noen blokkering, for eksempel at tekniske vernetiltak, opplysninger om rettighetsforvaltning eller spørsmål om samvirkingsevne ikke hindrer at teksten kan leses høyt av hjelpemidlene, slik at blinde brukere kan lese boken.

(g)

(i)	Sikre at tilgjengelige opplysninger om tilgjengelighetsegenskapene til et produkt ikke slettes.
(ii)	Gjøre brukergrensesnittet for betalingstjenester tilgjengelig via tale, slik at blinde personer på en uavhengig måte kan foreta kjøp på nettet.
(iii)	Gjøre identifikasjonsvinduene på en skjerm leselige ved hjelp av skjermlesere, slik at blinde personer kan bruke dem.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG III

TILGJENGELIGHETSKRAV I HENHOLD TIL ARTIKKEL 4 NR. 4 OM DET BYGDE MILJØET DER TJENESTENE SOM OMFATTES AV DETTE DIREKTIVS VIRKEOMRÅDE LEVERES

For å oppnå størst mulig forventet bruk på en uavhengig måte av personer med nedsatt funksjonsevne av det bygde miljøet der en tjeneste leveres, og som står under tjenesteyterens ansvar, som nevnt i artikkel 4 nr. 4, skal tilgjengeligheten til områder som er beregnet på offentlig adgang omfatte følgende aspekter:

a) Bruk av tilhørende utendørsområder og -anlegg.

b) Atkomstveier til bygninger.

c) Bruk av innganger.

d) Framkommelighet ved forflytning i horisontal retning.

e) Framkommelighet ved forflytning i vertikal retning.

f) Offentlighetens bruk av rom.

g) Bruk av utstyr og anlegg som brukes til levering av tjenesten.

h) Bruk av toaletter og sanitære lokaler.

i) Bruk av utganger, rømningsveier og prinsipper for beredskapsplanlegging.

j) Kommunikasjon og orientering som kan oppfattes via mer enn én sensorisk kanal.

k) Bruk av anlegg og bygninger til forutsigbare formål.

l) Beskyttelse mot farer innendørs og utendørs.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG IV

FRAMGANGSMÅTE FOR SAMSVARSVURDERING – PRODUKTER

1. Intern produksjonskontroll

Intern produksjonskontroll er den framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3 og 4 i dette vedlegg, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at det aktuelle produktet oppfyller de riktige kravene i dette direktiv.

2. Teknisk dokumentasjon

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen. Den tekniske dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet oppfyller de relevante tilgjengelighetskravene nevnt i artikkel 4 og, dersom produsenten påberopte seg artikkel 14, å dokumentere at de relevante tilgjengelighetskravene vil innføre en grunnleggende endring eller medføre en uforholdsmessig stor byrde. Den tekniske dokumentasjonen skal angi bare de gjeldende kravene og skal i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte.

Den tekniske dokumentasjonen skal, så langt det er relevant, minst inneholde

a) en generell beskrivelse av produktet,

b) en liste over de harmoniserte standardene og tekniske spesifikasjonene som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsningene som er valgt for å oppfylle de relevante tilgjengelighetskravene nevnt i artikkel 4 når disse harmoniserte standardene eller tekniske spesifikasjonene ikke er anvendt; dersom harmoniserte standarder delvis er anvendt, skal den tekniske dokumentasjonen angi hvilke deler som er anvendt.

3. Produksjon

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at produktene er i samsvar med den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 2 i dette vedlegg og oppfyller tilgjengelighetskravene i dette direktiv.

4. CE-merking og EU-samsvarserklæring

4.1. Produsenten skal påføre CE-merkingen nevnt i dette direktiv på hvert enkelt produkt som oppfyller de gjeldende kravene i dette direktiv.

4.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig EU-samsvarserklæring for en produktmodell. EU-samsvarserklæringen skal angi hvilket produkt den er utarbeidet for.

En kopi av EU-samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

5. Representant

Produsentens forpliktelser angitt i nr. 4, kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG V

OPPLYSNINGER OM TJENESTER SOM OPPFYLLER TILGJENGELIGHETSKRAVENE

1. Tjenesteyteren skal ta med opplysningene som ligger til grunn for vurderingen av hvordan tjenesten oppfyller tilgjengelighetskravene nevnt i artikkel 4, i de alminnelige vilkårene eller et tilsvarende dokument. Opplysningene skal inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte tjenestens utforming og virkemåte. I tillegg til kravene til forbrukeropplysning i direktiv 2011/83/EU skal opplysningene eventuelt inneholde følgende elementer:

   a) En generell beskrivelse av tjenesten i tilgjengelige formater.

   b) Nødvendige beskrivelser og forklaringer for å forstå tjenestens virkemåte.

   c) En beskrivelse av hvordan de relevante tilgjengelighetskravene fastsatt i vedlegg I oppfylles av tjenesten.

2. For å overholde nr. 1 i dette vedlegg kan tjenesteyteren helt eller delvis anvende de harmoniserte standardene og tekniske spesifikasjonene som det er offentliggjort henvisninger til i Den *europeiske unions tidende*.

3. Tjenesteyteren skal framlegge opplysninger som viser at tjenestens leveringsprosess og overvåkingen av den sikrer at tjenesten er i samsvar med nr. 1 i dette vedlegg og oppfyller de gjeldende kravene i dette direktiv.

———

UOFFISIELL OVERSETTELSE

VEDLEGG VI

KRITERIER FOR VURDERING AV UFORHOLDSMESSIG STOR BYRDE

Kriteriene for å utføre og dokumentere vurderingen:

1. Forholdet mellom nettokostnadene for oppfyllelse av tilgjengelighetskravene og markedsdeltakernes samlede kostnader (driftskostnader og investeringsutgifter) til å produsere, distribuere eller importere produktet eller levere tjenesten.

   Elementer som skal brukes til å vurdere nettokostnadene for oppfyllelse av tilgjengelighetskravene:

   a) Kriterier knyttet til organisatoriske engangskostnader som skal tas hensyn til i vurderingen:

      i) Kostnader knyttet til ekstra menneskelige ressurser med sakkunnskap om tilgjengelighet.

      ii) Kostnader knyttet til opplæring av personale og anskaffelse av kompetanse om tilgjengelighet.

      iii) Kostnader ved å utvikle en ny prosess for å ta med tilgjengelighet i utviklingen av produktet eller leveringen av tjenesten.

      iv) Kostnader knyttet til utvikling av veiledningsmateriale om tilgjengelighet.

      v) Engangskostnader knyttet til forståelse av lovgivningen om tilgjengelighet.

   b) Kriterier knyttet til løpende produksjons- og utviklingskostnader som skal tas hensyn til i vurderingen:

      i) Kostnader knyttet til utformingen av produktets eller tjenestens tilgjengelighetsegenskaper.

      ii) Kostnader som påløper i produksjonsprosessene.

      iii) Kostnader knyttet til prøving av produktet eller tjenesten med hensyn til tilgjengelighet.

      iv) Kostnader knyttet til utarbeiding av dokumentasjon.

2. Den anslåtte kostnaden og nytten for markedsdeltakerne, herunder produksjonsprosesser og investeringer, i forhold til anslått nytte for personer med nedsatt funksjonsevne, idet det tas hensyn til hvor mye og hvor ofte det spesifikke produktet eller den spesifikke tjenesten er i bruk.

3. Forholdet mellom nettokostnadene for oppfyllelse av tilgjengelighetskravene og markedsdeltakerens nettoomsetning.

   Elementer som skal brukes til å vurdere nettokostnadene for oppfyllelse av tilgjengelighetskravene:

   a) Kriterier knyttet til organisatoriske engangskostnader som skal tas hensyn til i vurderingen:

      i) Kostnader knyttet til ekstra menneskelige ressurser med sakkunnskap om tilgjengelighet.

      ii) Kostnader knyttet til opplæring av personale og anskaffelse av kompetanse om tilgjengelighet.

      iii) Kostnader ved å utvikle en ny prosess for å ta med tilgjengelighet i utviklingen av produktet eller leveringen av tjenesten.

      iv) Kostnader knyttet til utvikling av veiledningsmateriale om tilgjengelighet.

      v) Engangskostnader knyttet til forståelse av lovgivningen om tilgjengelighet.

   b) Kriterier knyttet til løpende produksjons- og utviklingskostnader som skal tas hensyn til i vurderingen:

      i) Kostnader knyttet til utformingen av produktets eller tjenestens tilgjengelighetsegenskaper.

      ii) Kostnader som påløper i produksjonsprosessene.

      iii) Kostnader knyttet til prøving av produktet eller tjenesten med hensyn til tilgjengelighet.

      iv) Kostnader knyttet til utarbeiding av dokumentasjon.

UOFFISIELL OVERSETTELSE